

REFERAT |Nye KRS| Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand) d. 18-12-2018

Møtedato Tirsdag d. 18. december 2018 kl. 12:30

Møtested Bystyresalen, Kristiansand rådhus

Indholdsfortegnelse

Godkjenning av protokoll fra fellesnemndas møte 27.11.18.....	3
Oversikt over hel- og deleide aksjeselskap, forslag til videre oppfølging.....	5
Årsbudsjett 2019 Nye Kristiansand - programmet.....	19
Planstrategi for nye Kristiansand 2019-2023.....	24
Justering av politidistriktenes indre organisering som følge av kommunereformen.....	32
Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for nye Kristiansand.....	39
Klimatilpasningsstrategi for Nye Kristiansand.....	43

Punkt 52/18: Godkjenning av protokoll fra fellesnemndas møte 27.11.18

Bilag

Protokoll Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand) 27.11.2018

Dato 6. desember 2018
Saksnr.: 201708963-79
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)
Møtedato 18.12.2018

Godkjenning av protokoll fra fellesnemndas møte 27.11.18

Forslag til vedtak

Fellesnemnda godkjenner protokoll fra fellesnemndas møte 27.11.18.

Camilla B. Dunsæd
Programleder

Anne Lise Holand Aabø
Formannskapssekretær

Vedlegg:
Protokoll fra fellesnemnda 27.11.18

Punkt 53/18: Oversikt over hel- og deleide aksjeselskap, forslag til videre oppfølging

Bilag

Vedtak arbutv, 11122018, Sak 50/18, Oversikt over hel- og deleide aksjeselskap, forslag til videre oppfølging
selskaper-og-kommunereform-rapport KS 3.5.2016

Dato 30. november 2018
 Saksnr.: 201828094-1
 Saksbehandler Øyvind Stenvik Andersen

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

11.12.2018
 18.12.2018

Oversikt over hel- og deleide aksjeselskap, forslag til videre oppfølging

Kristiansand, Søgne og Songdalen er eiere i flere aksjeselskap, enten helt eller delvis. I flere selskaper er mer enn en kommune eier. Det må derfor vurderes om kommunesammenslåingen kan bety noe for fremtidig eierskap og organisering. Det er også formaliteter som må håndteres i forbindelse med kommunesammenslåingen.

Kristiansand, Søgne og Songdalen kommune er til sammen eiere av 10 heleide aksjeselskaper og deleier i 13 aksjeselskaper.

KS advokatene har utformet en rapport som går på selskaper og kommunereform der de ser på endringer i kommunestrukturen og hvilke konsekvenser det får for selskaper med kommunalt eierskap, samvirkeforetak og stiftelser.

I rapportens kapittel 5 er det vurdert nærmere hvilke konsekvenser kommune-strukturendringer har for aksjeselskap. Det er innledningsvis redegjort for skille mellom kommunesammenslåing og deling. Konsekvensene er forskjellige for eierne avhengig av om kommunen er ene-eier av aksjeselskapet eller det er flere aksjeeiere. Det har også betydning om alle aksjeeierne eller bare en eller få av aksjeeierne inngår i samme kommunesammenslåing eller deling.

Kommunesammenslåing innebærer at det oppstår et eierskifte i selskapet. Det samme kan skje ved deling, men ikke automatisk. Vedtekter eller aksjonæravtale kan inneholde et forbud mot salg av aksjer. Det er KS advokatenes vurdering at verken vedtekter eller aksjonæravtale som inneholder forbud mot salg av aksjer stenger for en kommunesammenslutning eller deling. Dette begrunnes med at eierskifte ved kommunesammenslutning eller deling, ikke skjer ved salg av aksjer.

Det vil normalt ikke være behov for vedtektsendringer ved et eierskifte i et aksjeselskap, med mindre vedtektene inneholder navn på «gammel kommune». Dette gjelder uavhengig av om det er en eller flere aksjeeiere. Gjennomgangen av selskapenes vedtekter viser at det foreligger noen tilfeller der det vil være behov for slike navneendringer. I tillegg inneholder også enkelte selskaper sine vedtekter andre punkter som må endres av andre årsaker.

Det er uansett KS advokatenes oppfatning at styret i aksjeselskapet vil ha et ansvar for å gjøre eierne oppmerksom på eventuelle behov for vedtektsendringer med utgangspunkt i forvaltningsansvaret dersom eierne selv «glemmer» å følge dette opp.

Inndelingsloven regulerer i utgangspunktet i liten grad hvilke konsekvenser kommunestrukturendringer får for selskaper og andre organisasjonsformer som kommunene

er deltagere. Overføring av aksjer følger i hovedsak aksjeloven, men det foreligger en unntaksregel i inndelingsloven §16 b vedrørende forkjøpsrett ved eierskifte som sier «Når aksjer skifter eier fra en kommune til en annen kommune eller fra en fylkeskommune til en annen fylkeskommune som følge av sammenslåing eller deling etter denne loven, gjelder ikke reglene i aksjeloven § 4-15 andre og tredje ledd og § 4-19 første ledd.». Det betyr at de usikkerheter som er omtalt i den vedlagte rapporten fra KS advokatene er avklart, og det vil verken foreligge noen forkjøpsrett for andre eiere når aksjene skifter eier som følge av kommunesammenslåing (eks. Torvmoen hvor kun Søgne av K3-kommunene er eier), ei heller at samtykke fra selskapet (styret) kan nektes.

En kreditor vil normalt ikke kunne motsette seg en kommunesammenslåing eller deling. Det er også KS advokatenes oppfatning at en kreditor må akseptere at et kausjonsansvar (garantiansvar) overtas av ny kommune uavhengig av om det er en sammenslåing eller deling. Dette gjelder uavhengig av den nye kommunens økonomiske situasjon.

For selskapet kan eierendringene bety nye eierstrategier å forholde seg til både ved kommunesammenslåing og deling. Selskapet fortsetter sin virksomhet som før med mindre nye eiere ønsker salg eller oppløsning av selskapet. Dette følger implisitt av reglene om at aksjer er omsettelige. Oppsummert betyr det at en kommune-sammenslåing får de samme konsekvenser for selskapet som ved andre ordinære aksjeoverdragelser.

Videre fremdrift og endringer som konsekvens av kommunesammenslåingen

Innhold i alle selskapenes vedtekter må sjekkes. Noen av disse vil inneholde formuleringer og beskrivelser som er nødvendig å endre eller rette på som følge av kommunesammenslåingen. Videre må alle aksjeselskaper etter 1.1.2020 oppdatere aksjeeierbøkene sine, samt melde inn endringene i aksjonærregisteret med den nye kommunens organisasjonsnummer, eventuelt justert for endringer i eierbrøk/-andel.

I tillegg til dette vil det også kunne foreligge andre dokumenter og avtaler som også bør og må oppdateres, eventuelt tilleggsavtaler som bør inngås som følge av kommunesammenslåingen. Nedenfor følger en selskapsvis gjennomgang av alle selskapene de 3 kommunene er eiere i, og hvilke endringer som må gjennomføres som en konsekvens av kommunesammenslåingen. Avslutningsvis fremmes det også forslag på enkelte endringer og prosesser som det anbefales at det arbeides videre med etter kommunesammenslåingen, herunder oppfølging av vedtak i Kontrollutvalget vedrørende kommunelovens § 80.

Forslag til vedtak

1. Fellesnemda tar saken til orientering.
2. Det vurderes nærmere om Søgne Industriselskap og Torvmoen AS kan være aktuelle å se i sammenheng med Kristiansand Næringssselskap AS.
3. Det arbeides videre med selskapene innen vekst- og attføringsbransjen med tanke på strukturelle muligheter og videre samarbeid fremover
4. Ny/revidert eierskapsmelding for den nye kommunen fremmes for politisk behandling i løpet av 1. halvår 2020.
5. Det tas initiativ til vedtektsendringer i nevnte selskaper i saken som sikrer innsyn etter samme ramme som følger av Kommuneloven § 80.

Camilla Dunsæd
Programleder

Terje Fjellvang
Prosjekteier

Vedlegg: Selskaper og kommunereform. Rapport fra KS-advokatene.

Bakgrunn for saken

Kristiansand, Søgne og Songdalen er eiere i flere aksjeselskap, enten helt eller delvis. I flere selskaper er mer enn en kommune eier. Det må derfor vurderes om kommunesammenslåingen kan bety noe for fremtidig eierskap og organisering. Det er også formaliteter som må håndteres i forbindelse med kommunesammenslåingen.

Kristiansand, Søgne og Songdalen kommune er til sammen eiere av 10 heleide aksjeselskaper og deleier i 13 aksjeselskaper.

Selskap og eier/-andel	Kristiansand	Søgne	Songdalen	SUM
Bredalsholmen Eiendom AS	100,00 %	0,00 %	0,00 %	100,00 %
Kanalbyen Utvikling AS*	100,00 %	0,00 %	0,00 %	100,00 %
Kjøkkenservice Industrier AS	100,00 %	0,00 %	0,00 %	100,00 %
Kristiansand Kino Holding AS	100,00 %	0,00 %	0,00 %	100,00 %
Kristiansand Næringsselskap AS	100,00 %	0,00 %	0,00 %	100,00 %
M/S Maarten AS	100,00 %	0,00 %	0,00 %	100,00 %
Sørlandshallen Eiendom AS	100,00 %	0,00 %	0,00 %	100,00 %
ViA Partner AS	100,00 %	0,00 %	0,00 %	100,00 %
Songvaar Vekst AS	0,00 %	100,00 %	0,00 %	100,00 %
Søgne Industriselskap AS	0,00 %	100,00 %	0,00 %	100,00 %
Avfall Sør Holding AS	73,30 %	9,10 %	5,50 %	87,90 %
TSR Kristiansand AS	60,00 %	0,00 %	0,00 %	60,00 %
Varodd AS	47,90 %	7,37 %	5,89 %	61,16 %
Gimleveien 28 AS	40,00 %	0,00 %	0,00 %	40,00 %
Sørnorsk filmsenter AS	34,80 %	0,00 %	0,00 %	34,80 %
Agder Kollektivtrafikk AS	20,48 %	0,00 %	0,00 %	20,48 %
Sørlandets Europakontor AS	18,90 %	0,00 %	0,00 %	18,90 %
USUS AS	6,84 %	0,63 %	0,42 %	7,89 %
Agder Energi AS	5,30 %	1,59 %	1,50 %	8,39 %
Innoventus Sør AS	3,73 %	0,00 %	0,00 %	3,73 %
Setesdal Bilruter AS	0,88 %	0,00 %	0,00 %	0,88 %
Rehabiliteringssenter AiR AS	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,05 %
Torvmoen AS	0,00 %	30,70 %	0,00 %	30,70 %

* delegert oppfølging til Havnestyret i Kristiansand kommune jfr. bystyresak 181/10 – Etablering av Kanalbyen Utvikling AS – delegering.

I det videre fokuseres det på endringer som følge av kommunesammenslåing, mens endringer og forhold rundt deling, ikke omtales i særlig grad da dette ikke angår Kristiansand, Søgne og Songdalen kommuner.

KS advokatene har utformet en rapport¹ som går på selskaper og kommunereform der de ser på endringer i kommunestrukturen og hvilke konsekvenser det får for selskaper med kommunalt eierskap, samvirkeforetak og stiftelser.

Inndelingsloven regulerer i utgangspunktet i liten grad hvilke konsekvenser kommune-strukturendringer får for selskaper og andre organisasjonsformer som kommunene er deltagere. Overføring av aksjer følger i hovedsak aksjeloven, men det foreligger en

¹ <https://www.ks.no/contentassets/84c8a7d78f6946c486c8375ea2739c20/selskaper-og-kommunereform-rapport.pdf>

unntaksregel i inndelingsloven §16 b vedrørende forkjøpsrett og samtykke ved eierskifte som en kommer nærmere inn på lenger nede i saken.

Under er tatt inn deler av kapittel 5.2 fra KS advokatenes rapport (side 29-34) som tar for seg kommunesammenslåing og aksjeselskaper:

5.2 Kommunesammenslåing

Inndelingsloven § 16 har regler om frister for blant annet når kommuner og fylkeskommuner som er med i interkommunale samarbeid kan si opp et deltagerforhold. Her vises til den nærmere omtalen i kapittel 3. Bestemmelsen nevner ikke aksjeselskap, samvirkeforetak eller stiftelser. Det betyr at denne bestemmelsen i inndelingsloven ikke kommer til anvendelse der interkommunalt samarbeid er organisert i en av disse tre organisasjonsformene.

Som nevnt i kapittel 4.2 kan et aksjeselskap eies av én eller flere aksjeeiere. Dette innebærer at en kommune kan være eier av et aksjeselskap alene eller sammen med flere aksjeeiere. Der det er flere aksjeeiere, kan dette være både kommuner, fylkeskommuner, staten og private. Med private menes både enkeltpersoner og andre rettssubjekter.

Ved sammenslåing oppstår én ny kommune. Spørsmålet er om den nye kommunen automatisk overtar aksjene som de «gamle» kommunene måtte ha eierskap til. Nedenfor ser vi først på konsekvensene for eierne, deretter hvilke konsekvenser det har for selskapet og til slutt hvilke konsekvenser det har for tredjemann.

5.2.1 Konsekvenser for eierne

Når vi skal se på hvilke konsekvenser kommunesammenslåing får for eierne av aksjeselskapet, må det skilles mellom aksjeselskaper med en aksjeeier og selskaper med flere aksjeeiere.

5.2.1.1 Aksjeselskap med én eier

a) Overføring av aksjer

Inndelingsloven regulerer ikke overføring av aksjer. Overføring av aksjer reguleres av aksjeloven. Der en kommune eier 100 % av aksjene, vil en sammenslåing med en eller flere kommuner normalt være ukomplisert. I en slik situasjon er det ingen andre aksjeeiere å ta hensyn til. Det er ingen aksjeeiere som kan motsette seg en endring på eiersiden. Der det kun er én eier i et aksjeselskap ved kommunesammenslåing får dette dermed ingen konsekvenser for eierskapet. Ny kommune går inn som ny eier i selskapet. Ny kommune må likevel følge reglene i aksjeloven om meldeplikt til selskapet².

Spørsmålet er om det samme gjelder dersom selskapsvedtektene inneholder bestemmelser om forbud mot aksjesalg. Aksjeloven § 4-15 inneholder regler om aksjers omsettelighet. Det følger av aksl. § 4-15 (1) at «Aksjer kan skifte eier ved overdragelse og på annen måte for så vidt annet ikke er bestemt i lov, selskapets vedtekter eller avtale mellom aksjeeierne». Videre heter det i aksl. § 4-15 (4) at «For omsetnings-begrensninger som er fastsatt i vedtektene eller avtale mellom aksjeeierne, gjelder avtaleloven § 36 tilsvarende».

Vedtektene eller selskapsavtalen kan inneholde begrensninger i form av salgsforbud. Dette avhenger av en tolkning av vedtektene. Bestemmelser om salgsforbud av aksjer inntatt i vedtektene eller i selskapsavtalen innebærer en begrensning med hensyn til overdragelse av aksjer, men når eierskifte kommer som en konsekvens av en kommunesammenslåing, skjer

---

² Aksjeloven § 4-12. Meldeplikt ved eierskifte. Erververen av en aksje skal straks sende melding til selskapet om sitt aksjeervert. Dette innebærer i det videre at alle selskaper må oppdatere aksjonærbrøkene sine, samt melde inn endringene i aksjonærregisteret med den nye kommunens organisasjonsnummer, og eventuelt justert for endringer i eierbrøk/-andel. Siste frist for innsendelse til Aksjonærregisteret er 31. januar hvert år så det er viktig at dette blir gjort ilt. januar 2020. <https://www.altinn.no/starte-og-drive/drive-bedrift/drift-av-aksjeselskap/aksjeeier/>

det ingen overdragelse som følge av salg av aksjer. Følgelig stenger verken vedtektene, selskapsavtalen eller aksjeloven for at ny kommune trer inn som eier i aksjeselskapet.

b) Behov for vedtektsendringer

Normalt vil det ikke være behov for at vedtektsendringer ved eierskifte i et aksjeselskap. Unntak gjelder dersom vedtektene skulle inneholde bestemmelser om kommunesammenslåing, men det er trolig lite praktisk av dette er direkte regulert i vedtektene, men helt utenkelig er det ikke.

Videre vil det være et unntak dersom vedtektene inneholder navnet på den «gamle» kommunen, eller har en geografisk avgrensning som gjør at ikke hele den nye eierkommunen er omfattet av selskapets virksomhet eller annet som kan være knyttet opp mot den «gamle» kommunen, eller andre forhold. Eksempel på en geografisk avgrensning, vil det være når det fremgår av formålsbestemmelsen for et parkeringselskap at selskapet kun skal drive virksomhet innenfor et angitt område. Hvis områdeangivelsen i formålsbestemmelsen ikke omfatter området som inngår i den nye kommune, og det er ønskelig at selskapet skal drive parkeringsvirksomhet innenfor hele den nye kommunen, vil det være behov for at formålsbestemmelsen endres.

Derimot vil det ikke kreves vedtektsendring dersom ny kommune tar det samme navnet som den «gamle» aksjeeierkommunen hadde og navnet på kommunen er oppgitt i vedtektene. Endres kommunenavnet, må vedtektene endres. Det vil derfor alltid være behov for at den nye kommunen sjekker innholdet i selskapets vedtekter.

5.2.1.2 Flere aksjeeiere

a) Er det forskjell om alle aksjeeierne inngår i samme kommunesammenslåingsprosess?

Når en kommune eier aksjer i et selskap med flere eiere, og samtlige aksjeeiere inngår i en felles kommunesammenslåing, får det samme konsekvenser som når det er én aksjeeier. Når den nye kommunen oppstår, går en over fra flere parter på eiersiden til én part. Den nye kommunen trer inn i de «gamle» kommunenes rettigheter og forpliktelser. Det betyr at denne kommunen overtar aksjene fra de «gamle» kommunene og blir ny eneeier i selskapet.

Er situasjonen den at en kommune inngår i en kommunesammenslåing uten at alle aksjeeierne inngår i den samme kommunesammenslåingsprosessen, oppstår spørsmålet om dette utløser forkjøpsrett for de øvrige aksjonærene. Som et eksempel kan nevnes en situasjon der et aksjeselskap eies av tre kommuner og to private selskaper. En av kommunene inngår i en kommunesammenslutning med to andre kommuner som ikke er aksjeeiere. Det oppstår da en ny storkommune. Vil den nye storkommunen overta aksjene som den ene kommunen var eier av? Ja det vil den med mindre det utløses forkjøpsrett. Om forkjøpsrett vises til punkt 5.2.1.2 nedenfor.

b) Utløses forkjøpsrett for øvrige aksjonærer?

Uavklart punkt når rapporten fra KS advokatene ble ført i pennen våren 2016. Avklart i etterkant ved et tillegg til inndelingsloven. Inndelingslovens §16 b vedrørende forkjøpsrett ved eierskifte sier «Når aksjer skifter eier fra en kommune til en annen kommune eller fra en fylkeskommune til en annen fylkeskommune som følge av sammenslåing eller deling etter denne loven, gjelder ikke reglene i aksjeloven § 4-15 andre og tredje ledd og § 4-19 første ledd.».

Det betyr at det verken vil foreligge noen forkjøpsrett for andre eiere når aksjene skifter eier som følge av kommunesammenslåing, ei heller at samtykke fra selskapet (styret) kan nektes.

c) Kreve eierskifte samtykke fra selskapet?

Nei (jfr. pkt. b over). I proposisjonen³ til Stortinget (forslag om lovvedtak) om endringer i inndelingsloven og kommuneloven (behandling av kommunesammenslåinger mv.) fremkommer det og at samtykke kan bare nektes når det er en saklig grunn for det. Kommunesammenslåing vil ikke være å regnes som saklig grunn.

Og det pekes også på i proposisjonen at «*det er et viktig moment at ingenting skal være uklart når aksjer skifter eier som følge av kommunesammenslåing. Da er det behov for å gjøre unntak fra kravet om at selskapet i utgangspunkt skal samtykke når aksjer skifter eier*».

d) Er det behov for vedtektsendringer?

Når det gjelder vedtektsendringer, gjelder det samme som der hvor det er en eneaksjonær, men endringer i eiersammensetningen kan ha betydning for om kravet til 2/3 flertall er oppfylt. Det er normalt det som skal til for å kunne kreve vedtektsendringer.

Årsaken til at det normalt ikke kreves vedtektsendringer, er at vedtektene i et aksjeselskap normalt er kortfattet og inneholder som regel ikke navn på eierne. Dette henger sammen med at det vanligvis skal være kurant med skifte av aksjer uten at dette utløser vedtektsendringer. Skulle vedtektenes innhold likevel utløse behov for endringer, må aksjelovens regler om endring av vedtekter følges, herunder de frister som aksjeloven oppstiller. Som nevnt innledningsvis i punkt 5.2 omfattes ikke aksjeselskap av inndelingsloven § 16 som angir frister for å kreve vedtektsendringer.

Styret har et forvaltningsansvar for selskapet. Inn under dette hører også å sørge for å gi eierne beskjed hvis selskapsavtalen ikke er i tråd med selskapets virksomhet eller det styringsverktøyet selskapet skal forholde seg til. I dette ligger antagelig derfor en aktivitetsplikt for styret til å gi beskjed til eierne dersom selskapsavtalen ikke er i tråd med loven. Styret bør varsle eierne om å endre selskapsavtalen etter kommune-sammenslåing, dersom eierne ikke sørger for endring av selskapsavtalen selv.

5.2.2 Konsekvenser for selskapet

Når vi skal se på hvilke konsekvenser en kommunesammenslåing har for selskapet, må vi skille mellom aksjeselskaper der det er én eier, og aksjeselskaper med flere eiere.

5.2.2.1 Aksjeselskap med en eier

For selskapet innebærer en kommunesammenslåing at ny eier trer inn på eiersiden. Det betyr at det blir en ny eier å forholde seg til.

Ny kommune skal melde fra om overdragelsen.

Selskapet kan også oppleve at den nye eierkommunen fastsetter andre og nye eierstrategier for selskapet som styret må forholde seg til.

Utover dette, fortsetter selskapet sin virksomhet som før med mindre ny eier ønsker å selge selskapet til andre eller oppløse selskapet jf. Aksl. § 16-1. Slike beslutninger treffes på generalforsamlingen.

Er det behov for vedtektsendringer, vil selskapet få nye retningslinjer å forholde seg til.

Oppsummert betyr det at en kommunesammenslåing får de samme konsekvenser for selskapet som ved andre ordinære aksjeoverdragelser.

---

³ Prop. 76 L. (2015-2016). Endringer i inndelingslova og kommunelova (behandling av kommunesamanslåingar mv.) <https://www.regjeringen.no/contentassets/504afb41eb814c7482487a2d601c092d/nn-no/pdfs/prp201520160076000dddpdfs.pdf>

5.2.2.2 Flere aksjeeiere

Er det to eller flere kommuner som er aksjeeiere i samme aksjeselskap og noen av disse eierkommunene eller samtlige av eierkommunene inngår i en felles kommunesammenslåing får selskapet færre aksjeeiere å forholde seg til. Et selskap kan eksempelvis gå fra å ha fem aksjeeiere til å bli et selskap med en aksjeeier, eller fra fem til tre aksjeeiere. Det vil også si at det blir en annen maktfordeling blant eierne som igjen kan påvirke driften av selskapet.

For øvrig får det samme konsekvenser som for aksjeselskap med én aksjonær.

5.2.3 Konsekvenser for tredjemann

Med tredjemann menes her selskapers kreditorer og kontraktsparter og andre som selskapet har forpliktelser overfor. En kommunesammenslåing betyr et eierskifte. Tredjemann forholder seg som hovedregel til selskapet som rettssubjekt, ikke den enkelte eier. Et eierskifte i et aksjeselskap er derfor uten betydning for avtaler mellom selskapet og dets kontraktsparter.

Kan en kreditor motsette seg et eierskifte som følge av en kommunesammenslåing?

Det kan tenkes at ny storkommune har vesentlig dårligere økonomi enn den eller de tidligere aksjonærkommunene. Dette vil som hovedregel ikke ha noen betydning for selskapets kreditorer. Kreditorerne kan ikke kreve økonomisk dekning fra aksjonærene for å få dekket sine økonomiske forpliktelser. Disse må forholde seg til selskapet. Aksjonærene har begrenset ansvar overfor selskapets kreditorer og hefter kun for innskutt kapital. Annet må i så fall følge av avtale med den enkelte aksjonær eller kreditor. Kreditor kan derfor ikke motsette seg et eierskifte. Dette følger implisitt av bestemmelsene i aksjeloven kapittel 4 om at aksjer som hovedregel er omsettelige.

Det er ikke ukjent at kommuner som har inngått et interkommunalt samarbeid gjennom et aksjeselskap har stilt garanti for aksjeselskapet. En kreditor, eksempelvis en bank, kan ha gitt lånetilsagn med dette som en forutsetning. Spørsmålet er om en kreditor som har gitt lån basert på at aksjonærene har stilt garanti, kan nekte et eierskifte som følge av en kommunesammenslåing, dersom ny kommune har vesentlig dårligere økonomi enn opprinnelig aksjonær.

Vi snakker her om tilfeller der en kommune som aksjeeier har stilt seg som kausjonist for selskapet. Kausjon er et rettslig begrep. I Ot.prp.nr.41 (1998-1999) s. 63 er det gitt en oppsummering av hva en kausjonsavtale er:

”Uttrykket kausjon er i dag ikke gitt noen alminnelig definisjon i lovverket. Det har likevel et relativt klart innhold i juridisk terminologi. Vanligvis brukes uttrykket om en avtale eller erklæring der en person påtar seg ansvar for en annen persons betalingsevne (og betalingsvilje) overfor sin kreditor. Kausjonsløftet kan være et løfte om personlig gjeldsansvar eller et løfte om at kreditor kan søke dekning i ett eller flere av hans formuesgoder når hovedskyldneren misligholder (realkausjon).

I juridisk teori er det pekt på ulike momenter som kjennetegner en kausjon. Carsten Smith karakteriserer kausjoner på følgende måte i boken, «Garantikrav og garantistvern» (1981) på s 5051:

«(i). Kausjonen er en overenskomst med en annens fordringshaver nettopp i dennes egenskap av fordringshaver i et annet kontraktsforhold.

(ii). Kausjonen er en overenskomst om at kausjonisten skal være ansvarlig sammen med skyldneren i hovedforholdet. Det foreligger et samskyldnerforhold, hvor kausjonist og hoveddebitor er solidarisk forpliktet.

(iii). Kausjonen er en kontrakt med et bestemt formål, nemlig å gi kreditor en større sikkerhet for at han får dekning. Kausjonisten garanterer (står inne for) at hoveddebitor oppfyller sin forpliktelse»

Som hovedregel vil kreditor måtte akseptere at kausjonsansvaret overtas av den nye kommunen. I motsatt fall må det klart fremgå av garantiavtalen et forbud mot at ansvaret overføres i forbindelse med en kommunesammenslåing. I praksis vil det neppe oppstå situasjoner der en kreditor vil motsette seg en kommunesammenslåing. Hvilken kommune som overtar garantiansvaret er omtalt i punkt 3.1.5.

Uansett vil en kreditor måtte forholde seg til garantiavtalen. En garanti kan være stilt enten som en selvskyldnerkausjon eller simpel kausjon. Ved en selvskyldnerkausjon kan kreditor gå direkte på kausjonist med en gang et forsøk på å få betaling hos hovedskyldner ikke fører fram, uavhengig av om vedkommende rent faktisk kan betale. Ved simpel kausjon må kreditor gjøre innfordringstiltak mot hovedskyldner og stadfeste at det er helt sikkert at denne ikke er i stand til å gjøre opp for seg, før kreditor søker kravet dekket hos kausjonist. Det er sikker rett at dersom det ikke eksplisitt fremgår av avtalen at det er en selvskyldner kausjon, så er garantien gitt som en simpel kausjon. En kreditor må derfor forholde seg til garantiavtalen med hensyn til fremgangsmåten uavhengig av kommunesammenslåingen.

Videre fremdrift og endringer som konsekvens av kommunesammenslåingen

For alle tilfeller foreligger det meldeplikt ved eierskifte jmfør aksjelovens § 4-12. Erververen av en aksje skal straks sende melding til selskapet om sitt aksjeervert. Dette innebærer i det videre at alle selskaper må oppdatere aksjonærbøkene sine, samt melde inn endringene i aksjonærregisteret med den nye kommunens organisasjonsnummer, og eventuelt justert for endringer i eierbrøk/-andel. Siste frist for innsendelse til Aksjonærregisteret er 31. januar hvert år så det er viktig at dette blir gjort ila. januar 2020.

Videre må innhold i alle selskapenes vedtekter sjekkes. Noen av disse vil inneholde formuleringer og beskrivelser som er nødvendig å endre eller rette på som følge av kommunesammenslåingen.

I tillegg til dette vil det også kunne foreligge andre dokumenter og avtaler som også bør og må oppdateres, eventuelt tilleggsavtaler som bør inngås som følge av kommunesammenslåingen. Nedenfor følger en selskapsvis gjennomgang av alle selskapene de 3 kommunene er eiere i, og hvilke endringer som må gjennomføres som en konsekvens av kommunesammenslåingen. Avslutningsvis fremmes det også forslag på enkelte endringer og prosesser som det anbefales at det arbeides videre med etter kommunesammenslåingen, herunder oppfølging av vedtak i Kontrollutvalget vedrørende kommunelovens § 80.

Bredalsholmen Eiendom AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jmfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret. Vedtekter ingen endring.

Kanalbyen Utvikling AS*

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jmfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret. Vedtekter ingen endring.

---

* delegert oppfølging til Havnestyret i Kristiansand kommune jfr. bystyresak 181/10 – Etablering av Kanalbyen Utvikling AS – delegering.

Kjøkkenservice Industrier AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jamfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret.

Vedtekter ingen endring.

Må signere ny medfinansieringsavtale på VTA-plasser med NAV/kommune.

Kristiansand Kino Holding AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jamfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret.

Vedtekter ingen endring som følge av kommunesammenslåingen. Vedtektenes § 2

Selskapets virksomhet bør endres på selskapet generalforsamling i 2019 som følge av at selskapet Barnefilmfestivalen AS er solgt tidligere i år.

Kristiansand Næringsselskap AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jamfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret.

Vedtekter ingen endring.

M/S Maarten AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jamfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret.

Vedtekter ingen endring.

Sørlandshallen Eiendom AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jamfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret.

Vedtekter ingen endring som følge av kommunesammenslåingen. Vedtektene omtaler imidlertid tvistemålsloven som er opphevet. Dette bør korrigeres på førstkommende generalforsamling i selskapet.

ViA Partner AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jamfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret.

Vedtekter ingen endring.

Må signere ny medfinansieringsavtale på VTA-plasser med NAV/kommune.

Songvaar Vekst AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jamfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret.

Vedtekter – selskapets forretningsadresse/kommune må endres fra Søgne til Kristiansand.

Vi må en vurdere om § 5 er iht. formål/lovverk, og evt. endre denne og ved behov.

Må signere ny medfinansieringsavtale på VTA-plasser med NAV/kommune.

Søgne Industriselskap AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jamfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret.

Vedtekter – selskapets forretningsadresse/kommune må endres fra Søgne til Kristiansand.

Selskapsnavn bør også vurderes og sees i sammenheng selskapets definerte formålsområde (Søgne kommune) som også må endres.

Avfall Sør Holding AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jamfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret.

Vedtektenes § 14 endring av vedtekter må også endres som følge av

kommunesammenslåingen der det blant annet står at «I tillegg må minst 3 aksjonærer stemme for endringene». I tillegg er det noen andre punkter og i vedtektene som må endres på. Vedtektenes § 15 omtaler tvistemålsloven som er opphevet. Dette bør korrigeres på

førstkommende generalforsamling i selskapet sammen med vedtektenes § 10 der det henger igjen en feil hvor selskapet Avfall Sør Husholdning AS står omtalt, og ordet «husholdning» må strykes for å være i tråd med de korrekte selskapsnavnene i konsernet nå.

Videre bør aksjonæravtalen oppdateres/inngå ny avtale da en nå går fra 4 til 2 eiere i selskapet. Til slutt må også retningslinjer for valgkomitee sørge for å være i overensstemmelse med vedtekter og aksjonæravtale. Selskapsnavn i retningslinjer for valgkomiteen må også oppdateres/endres jamfør gjennomført endring av selskapsnavn i konsernet i desember 2016.

I forbindelse med låneopptak i Kommunalbanken har Avfall Sør AS kommunale garantier som sikkerhet for sine lån. Eierkommunene har garantert i form av selvskyldnerkausjon tilsvarende sin eierandel selskapet. Svar fra Kommunalbanken vedrørende oppfølging av dette:

«Vi forbereder oss på en god del sammenslåinger hos oss, og vi løser tilfellene med garantier ved å utstede en erklæring om at garantiansvaret opprettholdes under ny kommune, denne erklæringen signeres på administrativt nivå (rådmann) i den nye eierkommunen. Dette begrunnes i et kontinuitetsprinsipp, når den kommunale virksomheten skal fortsette i den sammenslåtte virksomheten, da innebærer dette overtagelse av rettigheter, eiendeler og forpliktelser.

Selskapet må tilpasse vedtekter/selskapsavtale iht. ny kommunestruktur og underrette oss om dette.»

TSR Kristiansand AS

Bystyret i Kristiansand kommune bestemte med knapt flertall på møtet 24.10.2018 at kommunen ikke skulle søke om å få arrangere The Tall Ships Races i 2022. Dette betyr at det ikke vil være aktivitet i selskapet TSR Kristiansand AS i forhold til Tall Ships Races de neste 3-4 årene. Det er heller ikke gitt at kommunen vil bruke dette selskapet ved et eventuelt nytt Tall Ships Races. Hverken kommunen eller Næringsforeningen ønsker å benytte selskapet TSR til fornuftige oppdrag de neste årene.

Styret anbefaler derfor at selskapet legges ned og gjenværende kapital fordeles når alle kostnader er betalt. Det er kalt inn til generalforsamling i selskapet 10. desember 2018 der forslaget om å legge ned selskapet skal behandles.

Varodd AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jamfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret.

Vedtekter ingen endring direkte som følge av kommunesammenslåingen. Selskapet formål (nedslagsfelt) gjelder bl.a. å delta i annen virksomhet, som kan føre til økte muligheter til sysselsetting av yrkeshemmede, fortrinnsvis fra kommuner i Vest-Agder. Denne må justeres pga. pågående region-/fylkesreform.

Må signere ny medfinansieringsavtale på VTA-plasser med NAV/kommune.

Gimleveien 28 AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jamfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret.

Vedtekter ingen endring.

Sørnorsk filmsenter AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jamfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret.

Vedtekter ingen endring.

Agder Kollektivtrafikk AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jamfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret.

Selskapets vedtekter må justeres på et punkt pga. pågående region-/fylkesreform der Aust- og Vest-Agder fylke må erstattes med Agder fylke.

Sørlandets Europakontor AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jamfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret.

Vedtekter ingen endring som konsekvens av kommunereformen. Selskapets vedtekter er ikke endret siden opprettelsen av selskapet i 2008 og det foreligger nå også grunnlag for å gjøre noen endringer her. Selskapet er nå tidligere i år blitt et heleid offentlig AS (etter Agderforskning ble kjøpt ut). Det åpner muligheten for at eiere kan bruke egenregi fremfor offentlige anskaffelser for tjenester fra selskapet, men det krever imidlertid at en endrer noe på selskapets vedtekter.

USUS AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jamfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret.

Vedtekter ingen endring.

Agder Energi AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jamfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret.

Vedtekter ingen endring.

Vedrørende aksjonæravtale og viljeserklæring mellom Agdereierne, og evt. behov for tilleggsavtaler e.l. rundt dette, er spilt inn som en sak til AU (arbeidsutvalget) blant Agdereierne. Dette er også relevant for andre kommunesammenslåinger i region. Dette forventes å løse seg på en grei måte.

Innoventus Sør AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jamfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret.

Vedtekter ingen endring.

Setesdal Bilruter AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jamfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret.

Vedtekter ingen endring.

Rehabiliteringssenteret AiR AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jamfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret.

Vedtekter ingen endring.

Torvmoen AS

Meldeplikt om eierskifte for kommunen jamfør aksjelovens § 4-12.

Selskapet må oppdatere aksjeeierbok og registrere endringen i Aksjonærregisteret.

Vedtekter – selskapets forretningsadresse/kommune må endres fra Søgne til Kristiansand. I tillegg på § 7 endres fra at generalforsamling skal holdes i Søgne kommune til Kristiansand kommune. Endret kommune på adresse/forretningskontor gjelder også for det selskapet Torvmoen Utbygging AS som Torvmoen AS eier 49 % av.

Videre fremdrift, endringer som konsekvens av kommunesammenslåingen og prioriterte oppgaver fremover

For enkelte selskaper er det påpekt endringer og rettelser som ikke kommer som en konsekvens av kommunesammenslåingen. Det anbefales at disse følges opp og gjennomføres på generalforsamlingene i de aktuelle selskapene i 2019.

For alle tilfeller foreligger det meldeplikt ved eierskifte jmfør aksjelovens § 4-12, og det legges opp til at Nye Kristiansand kommune overholder sin meldeplikt om eierskifte tidlig januar 2020 slik at selskapene kan gå videre og oppdatere aksjeeierbøkene sine, og registrere endringene i Aksjonærregisteret innen den årlige fristen 31. januar.

Andre påpekte endringer i vedtekter og annet avtaleverk nødvendig etter egen kommunesammenslåing og fylkesreform forutsettes gjennomført 1. halvår 2020 (frist for ordinær generalforsamling iht. aksjeloven er 30. juni)

I forhold til den nye kommunens eierportefølje vil det være enkelte selskaper det kan være fornuftig å se nærmere på og vurdere strukturen på sammen. Dette gjelder eksempelvis Søgne Industriselskap og Torvmoen AS som kan være aktuelle å se i sammenheng med Kristiansand Næringssselskap AS. I tillegg vil det være 4 selskaper innen vekst- og attføringsbransjen, herunder 3 heleide selskaper og Varodd AS som den nye kommunen nå vil få over 50 % eierskap i. Dette er et område hvor rådmannen i Kristiansand tidligere har forsøkt å komme i dialog med selskapene, og startet opp prosesser rundt dette, uten at en det har resultert i noe videre endringer enda. Dette vil være et viktig område å arbeide videre med fremover (før og etter sammenslåingen). Det pågår for tiden også en egen prosess i Kristiansand kommune der en er blitt utfordret av formannskapet på å vurdere muligheten for å utvikle arbeidsplasser etter VTA-metodikken. Formannskapet ønsker at en tenker utradisjonelt i tilnærming til dette, og at det fanger opp sosialhjelpsmottakere og andre stønadsmottakere. I denne prosessen vil en også forsøke å koble på de aktuelle selskapene i Kristiansand for å se hva en i sammen kan tilby «på toppen» av allerede eksisterende tilbud.

Kristiansand kommune har en forholdsvis ny overordnet eierskapsmelding fra 2017, mens Songdalen (2012) og Søgne kommuner (2009) sine er av noe eldre dato. Det vil være viktig å få på plass en ny/revidert eierskapsmelding for den nye kommunen forholdsvis kjapt etter sammenslåingen er et faktum (ila.1. halvår 2020) som det nye bystyret kan få et eierforhold til.

I tillegg har også bystyret i Kristiansand kommune behandlet selskapskontrollen for Agder Kollektivtrafikk AS der det ble fattet vedtak om at «Bystyret ber administrasjonen om å utarbeide eiermelding for AKT på lik linje med andre selskaper kommunen er deleier i. (Enst.)». Med bakgrunn i pågående kommune- og fylkessammenslåing har rådmannen her forutsatt at en vil gå i dialog med fylkeskommunen (-e) på sikt med tanke på utarbeidelse av en felles eierskapsmelding for selskapet der anbefalingene fra selskapskontrollen vil bli vurdert nærmere i sammen med øvrige eiere i selskapet. Men at dette ventelig ikke vil bli gjort før etter pågående fylkes- og kommunesammenslåing er gjennomført.

Oppfølging av vedtak i Kontrollutvalget

Kontrollutvalgene i Kristiansand, Søgne og Songdalen avholdt fellesmøte 05.11.18, hvor programleder Camilla Dunsæd og direktør for virksomhetsstyring, økonomi og eierskap i nye Kristiansand, Terje Fjellvang orienterte om arbeidet og prosessen med etableringen av Nye Kristiansand kommune.

Kontrollutvalgene fattet slikt vedtak:

«Kontrollutvalget tar redegjørelsen fra programleder i Nye Kristiansand til orientering.

Det er ønskelig å fortsatt bli orientert om status i arbeidet med sammenslåingsprosessen, og ber om at det blir gjort i fellesmøte 20.03.19 og 04.09.19».

Kontrollutvalget i Kristiansand kommune fattet i tillegg følgende vedtak:

«Kontrollutvalget vil påpeke viktigheten av innsyn og kontroll i selskap der kommunen er eier i sammen med privat og/eller statlig eiere.

Fellesnemda bes vurdere å ta initiativ til vedtektsendring i aksjeselskaper med kommunalt deleierskap og datterselskaper av kommunalt heleide aksjeselskap som sikrer innsyn etter samme ramme som følger av Kommuneloven § 80».

I henhold til selskapsoversikten ovenfor vil dette gjelde/være aktuelt i selskapene Varodd, Gimleveien 28, USUS, Innoventus Sør, Torvmoen, Setesdal Bilruter og Rehabiliteringssenteret AiR. Programleder foreslår at det fremmes vedtak om at dette tas inn i selskapenes vedtekter på kommende generalforsamlinger i 2019. (unntak Rehabiliteringssenteret AiR der vi eier 1 støtteaksje og har aldri møtt på generalforsamlingen?). I utgangspunkt vil det være uheldig for selskapets og andre eieres omdømme og renommé om man sier nei til dette, men på generalforsamlingene vil det antagelig kun være i Varodd man med sikkerhet vil ha flertall for et slikt forslag ut fra kommunenes eierfordeling i de nevnte selskapene over.

Punkt 54/18: Årsbudsjett 2019 Nye Kristiansand - programmet

Bilag

Vedtak arbutv, 11122018, Sak 51/18, Årsbudsjett 2019 Nye Kristiansand - programmet

Dato 4. desember 2018
 Saksnr.: 201828196-1
 Saksbehandler Randi Bentsen

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

11.12.2018
 18.12.2018

Årsbudsjett 2019 Nye Kristiansand - programmet

Sammendrag

Det ble i 2017 gitt statlig tilskudd fra KMD på 50,1 mill. kr hvorav 4 mill. kr var øremerket digitaliseringstiltak. Nye Kristiansand brukte i 2017 5,883 mill. kr og 44,217 mill. kr ble overført til bundet fond til disposisjon i 2018 og 2019. Det ble i tillegg mottatt 100 000 kr fra staten vedrørende prosjektmidler til lokaldemokrati i 2018.

Forventet restbevilgning fra 2018 er på 13,2 mill. kr. De tre kommunene har i sine forslag til handlingsprogram satt av 30,8 mill. kr over driftsbudsjettet til tilskudd Nye Kristiansand og 50 mill. kr til digitalisering (drift/investering) i 2019. Totalt 94 mill. kr.

Budsjettmidlene skal gå til etableringen av den nye kommunen, infrastruktur og engangskostnader vedrørende digitalisering.

Programleder vil presisere at årsbudsjett for 2019 innehar enkelte avsetninger. Dette på bakgrunn av at ikke alle prosjektene har ferdige kostnadskalkyler. Det er i tillegg vanskelig å si hvor mye av bevilgede midler til investeringsprosjekter som er driftsutgifter, og som derav må føres i driftsregnskapet.

Programleder ber derfor om fullmakt til å foreta budsjettendringer mellom ansvar og prosjekter, samt mellom drift og investering i løpet av 2019.

Forslag til vedtak er med forbehold om vedtak i økonomiplan/handlingsprogram 2019-2022 i kommunestyret i Søgne kommune, kommunestyret i Songdalen kommune og bystyret i Kristiansand kommune.

Forslag til vedtak

1. Årsbudsjett for 2019 på 44 mill. kr knyttet til drift vedtas
2. Årsbudsjett for 2019 på 50 mill. kr knyttet til digitalisering vedtas
3. Programleder får fullmakt til å foreta budsjettendringer mellom ansvar og prosjekter, samt drift og investering i løpet av 2019.

Camilla Dunsæd
 Programleder

Randi Bentsen
 Økonomirådgiver

Bakgrunn for saken

1. Budsjettramme 2019

Programleders forslag til budsjettramme for 2019 er 44 mill. kr på drift og 50 mill. kr til digitalisering, totalt 94 mill. kr. Ubrukte midler fra 2018 inngår i dette budsjettet.

1.1 Drift

Det ble i 2017 gitt statlig tilskudd fra KMD på 50,1 mill. kr hvorav 4 mill. kr var øremerket Digitaliseringstiltak. Nye Kristiansand brukte i 2017 5,883 mill. kr og 44,217 mill. kr ble overført til bundet fond til disposisjon i 2018 og 2019. Det ble i tillegg mottatt 100 000 kr fra staten vedrørende prosjektmidler til lokaldemokrati i 2018.

Det er pr. 1. desember brukt 26,3 mill. kr av budsjettet på 44,2 mill. kr i 2018. Det antas å bruke om lag 4,7 mill. kr i desember, slik at forventet restbevilgning fra 2018 til disposisjon i 2019 er på om lag 13,2 mill. kr.

Kristiansand, Søgne og Songdalen har satt av følgende beløp i rådmennenes forslag til handlingsprogram 2019-2022 i 2019 til driftstilskudd Nye Kristiansand:

	Songdalen	Søgne	Kristiansand	Sum
Innbyggere pr. 1.1.2018	6 656	11 342	91 440	109 438
Fordeling tilskudd	6 %	10 %	84 %	100 %
Avsetning HP 2019 (i 1000 kr)	1 870	3 190	25 740	30 800

Dette betyr at driftsrammen for årsbudsjett 2019 er på 44 mill. kr

1.2 Digitaliseringsbudsjett (investering og drift)

Det er i kartleggingsprosessen for digitalisering kommet fram til et foreløpig investeringsbehov på 50 mill. kr i 2018/2019. Programleder har anbefalt at finansieringen skal fordeles med 20 % fast del pr. kommune og 80 % pr. innbygger.

Kristiansand, Søgne og Songdalen har satt av følgende beløp i rådmennenes forslag til handlingsprogram 2019-2022 i 2019 til investeringstilskudd Nye Kristiansand:

	Songdalen	Søgne	Kristiansand	Sum
Avsetning HP 2019 (i 1000 kr)	5 766	7 479	36 755	50 000

Budsjettmidlene er skissert som behov i 2018 og 2019. Programleder antar at utgiftene vil påløpe i 2019 og har derfor budsjettert med hele beløpet i 2019. Dersom utgifter kommer i desember 2018 avkortes dette mot det enkeltes prosjekts bevilgning i 2019.

Enkelte digitaliseringsprosjekt kan ha utgifter som må føres på driftsregnskapet. Dette vil bli avklart i 2019. Programleder vil derfor be om fullmakt til å foreta nødvendige budsjettendringer i 2019.

2. Årsbudsjett 2019

2.1 Driftsbudsjett

Årsbudsjett for 2019 utgjør 44 mill. kr. Det er i tillegg budsjettert med 10,6 mill. kr som er driftsandelen av digitaliseringsmidlene på 50 mill. kr.

Ansvar		Beløp (i 1000 kr)
80000	Programledelsen	25 583
81000	Politiske møter og politiske prosjekt	2 732
82000	Administrative prosjekt	13 180
83000	Digitalisering hovedansvar	2 505
83*	Digitaliseringsansvarene drift	10 610
Sum		54 610

Enkelte kommentarer til noen poster:

Ansvar 80000 Programledelsen

Det er på dette ansvaret budsjettert med 6,9 årsverk som utgjør programledelsen og nyansatt direktør for kultur, frivillighet og innbyggerdialog. Budsjettmidler til tillitsvalgte/verneombud, juridisk kompetanse på innkjøp, samt 5 ledersamlinger og Kick-off for ansatte sommeren 2019.

Det er blant annet budsjettert med flyttekostnader, midler til innbyggermagasin og planleggingsmidler til ny kommuneplan. I tillegg er det satt av pott til fordeling til prosjektdirektiv på drift og investering som godkjennes i slutten av 2018 eller i begynnelsen av 2019.

Ansvar 81000 Politiske møter og politiske prosjekt

Det er her budsjettert med møtegodtgjørelse til folkevalgte til syv møter i fellesnemd, arbeidsutvalg og partssammensatt utvalg. Det forutsettes at kostnader til nytt bystyre høsten 2019 fordeles mellom dagens tre kommuner.

Ansvar 82000 Administrative prosjekter

Det er her budsjettert med frikjøp av lønnskostnader til åtte prosjektledere, samt andre driftskostnader som er godkjent i egne prosjektdirektiv. Dette er blant annet konsulentutgifter, reisekostnader og andre diverse utgifter til prosjektene.

Ansvar 83000 Digitalisering

Det er her budsjettert med 2 prosjektledere og andre driftskostnader knyttet til administrasjon av digitaliseringsprosjektet.

Ansvar 83*

Det er til nå godkjent 21 IKT prosjekt som enten er knyttet til IKT infrastruktur eller andre fagsystem. Disse «delprosjektene» utgjør 10,61 mill. kr og er en del av digitaliseringsporteføljen som er beregnet til 50 mill. kr (se punkt 2.2). Det er på denne bakgrunn budsjettert med denne andelen over driftsbudsjettet.

2.2 Digitaliseringsbudsjett (investering og drift)

Det er i kartleggingsprosessen på digitalisering kommet fram til et foreløpig investeringsbehov på 50 mill. kr i 2018/2019. Budsjettet innbefatter da både fagsystemer, sak-/arkiv og håndtering av historiske baser/frittstående arkiv, etablering av ny infrastruktur, samt noen delprosjekter for digitale innbyggertjenester.

Det er i tillegg beregnet kostnader til to engasjementer for delprosjektleder infrastruktur og IKT-avtaler.

Budsjett fordelt på hoveddelprosjekter:

Prosjekttittel	Kostnad	Beløp (i 1000 kr)
Ansvar 83000	Engasjementer og avsetninger	3 230
A1.1.1	Estimerte kostnader ikt-systemer	15 000
A1.1.2	Estimerte kostnader Sak-/arkiv	3 000
A1.1.2.2	Estimerte kostnader frittstående arkiv/historiske løsninger	2 500
A1.1.2.3	Estimerte kostnader løsning grunndata	2 500
A1.1.3	Estimerte kostnader Digitale innbygger-tjenester	1 270
A1.1.4	Estimerte kostnader ikt-infrastruktur	22 500
Sum		50 000
Sum	Driftsandel	10 610
Sum	Investeringsandel	39 390

Foreløpige beregninger viser at 10,6 mill. kr av digitaliseringsmidlene er driftskostnader og er derfor budsjettet i driftsbudsjettet. Eventuelle øvrige budsjettendringer bør gjøres i 2019.

Punkt 55/18: Planstrategi for nye Kristiansand 2019-2023

Bilag

Vedtak arbutv, 11122018, Sak 52/18, Planstrategi for nye Kristiansand 2019-2023

1 Forslag Planstrategi for nye Kristiansand 27.11.18

2 Planstatus Kristiansand, Søgne og Songdalen pr. sept 2018

3 Utdringsbildet nye kristiansand 27.11.2018

Dato 4. desember 2018
 Saksnr.: 201802364-6
 Saksbehandler Grete Sjøholt

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

11.12.2018
 18.12.2018

Planstrategi for nye Kristiansand 2019-2023

Sammendrag

Kommunal planstrategi er et verktøy for bystyret/kommunestyret til å drøfte og prioritere planoppgaver på overordna nivå i bystyre/kommunestyreperioden (PBL. § 10-1). Planstrategien skal vedtas av kommunestyret senest ett år etter at det nye kommunestyret er konstituert.

Planstrategien er ikke en plan, men en arena for å drøfte utviklingstrekk og planbehov. Ved behandlingen av planstrategien skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres. I tillegg oppfordres kommunene til å vurdere øvrig planbehov.

I tråd med Kommunal- og moderniseringsdepartementets (KMD) anbefaling har kommunene Søgne, Songdalen og Kristiansand, som skal inngå i ny kommune Kristiansand fra 1.1.2020, vedtatt å samordne planbehovet med hjemmel i PBL. § 9-1 i en felles planstrategi, før ny kommune formelt trer i kraft.

Vedtatt om felles planstrategi i Søgne kommunestyre 22.3.2018, i Songdalen kommunestyre 21.3.2018 og i Kristiansand bystyre 7.3.2018 ligger til grunn for arbeidet. Dette innebærer at fellesnemnda behandler og kunngjør forslag til planstrategi i 30 dager i tråd med reglene i pbl.10-1. Innspillene vil seinere bli vurdert og saken vil bli lagt fram på nytt til fellesnemnda som vil innstille for endelig vedtak i kommunestyrene i Søgne og Songdalen og Kristiansand bystyre i mars 2019.

Som bakgrunn for arbeidet er det utarbeidet et felles utfordringsbilde for nye Kristiansand inkludert en overordnet sammenstilling av folkehelseoversikten for Søgne, Songdalen og Kristiansand pr. september 2018 slik Folkehelseloven stiller krav om hvert 4. år. Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) og Klimatilpasningsstrategi for nye Kristiansand er utarbeidet parallelt med arbeid med felles planstrategi. Fellesnemndas visjon og mål for nye Kristiansand er vektlagt i vurdering av planbehovet.

Det er ikke lagt opp til medvirkning og allmenne debatter i arbeidet med planstrategien som i hovedsak gjelder å drøfte om det er behov for en plan og ikke om ønsket utvikling. Den brede medvirkningen er desto viktigere og må heller styrkes i planprosessene når det er en reell plan som skal utarbeides. Nabokommuner og regionale og statlige instanser har fått administrasjonens utkast til høring med høringsfrist 28.januar.

Etablering av nye Kristiansand kommune er ressurskrevende, og en viktig premiss for arbeidet har vært at arbeidet med planstrategi ikke bør gjøres mer omfattende enn nødvendig. Det må balanseres godt mellom «må»- og «bør oppgaver». Samtidig vil felles planarbeid også være et nødvendig og godt verktøy for å utvikle den nye kommunen. Planstrategien omfatter derfor bare de mest overordnede planene og de som det er mest nødvendig å ha på plass før ny kommune blir etablert, eller planer som bør samordnes så tidlig som mulig i bystyreperioden. Den tar ikke stilling til planbehov for arealplaner under kommuneplanens arealdels-nivå.

Planstrategien drøfter behovet for og foreslår en plan for hvordan en bør arbeide med kommuneplanen for nye Kristiansand kommune. Forslaget innebærer at det skal lages ny kommuneplan for nye Kristiansand i to faser i perioden. Først samfunnsdelen med overordnet arealstrategi med vedtak før sommeren 2020, og deretter en ny arealdel med vedtak innen 2022. Parallelt med oppstart av samfunnsdelen settes det i gang et forberedende kartleggingsarbeid for en ny og samlet arealdel for nye Kristiansand slik at en har grundig og god kjennskap til ulikheter, styrker og svakheter ved de tre kommunenes gjeldende arealplaner når arbeidet med ny arealdel startes opp formelt i 2022. I tråd med bestemmelser ved kommunesammenslåing, vil gjeldende arealdeler i de tre kommunene videreføres som kommunedelplaner for henholdsvis Søgne, Songdalen og Kristiansand fra 1.1.2020. Disse vil gjelde inntil ny arealdel er vedtatt.

I tillegg viser planstrategien planbehov for hele bystyreperioden for nye Kristiansand med fastsatt prioritering (oppstart og vedtak) av oppgavene for 2019 og 2020. Dette er avstemt mot andre viktige oppgaver i oppstartfasen av ny kommune. Planoppgaver etter 2020 er forutsatt en nærmere prioritering og avstemming av det nye bystyret. Prioritering av disse planene foreslås å inngå som del av nye Kristiansands handlingsprogram (handlingsplan/økonomiplan) for 2021-2024. Planstrategien gir også føringer for nye Kristiansands plansystem, rutiner inkludert medvirkningsstrategi for planarbeid i ny kommune, samt definisjon av ulike plantyper.

Programleder anbefaler fellesnemnda å kunngjøre forslag til planstrategi med tilhørende vedlegg i 30 dager.

Forslag til vedtak

1. [Fellesnemnda slutter seg til forslag til kommunal planstrategi for nye Kristiansand 2019-2023. Kommuneplanen for nye Kristiansand utarbeides i to faser i bystyreperioden. Først samfunnsdelen med overordnet arealstrategi, deretter arealdelen.](#)
2. [Forslaget offentliggjøres i minst 30 dager før endelig behandling i kommunestyrene i Søgne og Songdalen og i bystyret i Kristiansand. Jf. PBL. § 9-3 og § 10-1.](#)

Camilla Dunsæd
Programleder

Vedlegg:

1. Planstrategi for nye Kristiansand 2019-2023, datert 15.11.2018
2. Planstatus i Kristiansand, Søgne og Songdalen per september 2018
3. Utdringsbildet for nye Kristiansand 2018

Bakgrunn for saken

Kommunal planstrategi er et verktøy for bystyret/kommunestyret til å drøfte og prioritere planoppgaver på overordna nivå, jf. PBL § 10-1.

Planstrategien har ingen direkte rettsvirkning verken for kommunene eller andre. Den er ikke en plan, men en arena for å drøfte utviklingstrekk og planbehov. Planleggingen skal være behovsstyrt, ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig, og tilpasset kommunens situasjon og utfordringer. Kommunen skal ta hensyn til nasjonale og regionale føringer i arbeidet, og innhente synspunkter fra nabokommuner, statlige og regionale organer.

Planstrategien skal vedtas av kommunestyret senest ett år etter at det nye kommunestyret er konstituert. Ved behandlingen av planstrategien skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres. I tillegg oppfordres kommunene til å vurdere øvrig planbehov.

I tråd med Kommunal- og moderniseringsdepartementets (KMD) anbefaling har kommunene Søgne, Songdalen og Kristiansand, som skal inngå i ny kommune Kristiansand fra 1.1.2020, vedtatt å samordne planbehovet med hjemmel i PBL § 9-1 i en felles planstrategi, før ny kommune formelt trer i kraft. Vedtak om felles planstrategi i Søgne kommunestyre 22.3.2018, i Songdalen kommunestyre 21.3.2018 og i Kristiansand bystyre 7.3.2018 ligger til grunn for arbeidet.

Dette innebærer at fellesnemnda behandler og kunngjør forslag til planstrategi i 30 dager i tråd med reglene i PBL §10-1. Innspillene vil seinere bli vurdert og saken vil bli lagt fram på nytt til fellesnemnda som vil innstille for endelig vedtak i kommunestyrene i Søgne og Songdalen og Kristiansand bystyre i mars 2019.

Gitt at planstrategien er formelt vedtatt i de tre kommunene, og det er enighet om at den skal gjelde for den nye kommunen, er det ikke krav om ny formell behandling av planstrategien etter konstituering av kommunestyre for nye Kristiansand. Når kommuner slår seg sammen vil den enkelte kommunes arealplan gjelde som før sammenslåingen. Planen vil i realiteten bli en kommunedelplan i den nye kommunen. Planen vil gjelde det samme arealet som før, den vil være rettslig bindende og styre arealdisponeringen på akkurat samme måte som før sammenslåingen. Men KMD anbefaler at den nye kommunen tidlig bør vurdere behovet for revisjon av sine arealdeler.

Programledelsen for nye Kristiansand har vært styringsgruppe for planarbeidet. Rådmannsgruppa har vært drøftingsarena. Prosjektgruppa har vært ledet av Kjell Sverre Langenes, nye Kristiansand. I tillegg har den bestått av Torkjell Tofte (Søgne), Thor Skjevraak (Songdalen), Knut Felberg (Kristiansand), Grete Sjøholt, prosjektmedarbeider (Kristiansand). Mandat for arbeidet har i hovedsak vært avgrenset til:

- Lage forslag til hvordan nye Kristiansand skal utarbeide ny samfunnsdel og arealdel
- Gi en prioritert liste over overordnede planer med tidsplan for oppstart og ferdigstillelse.
- Oversikt og prioritering av felles planarbeid i nye Kristiansand skal være basert på kartlegging og prioriteringer i programmet nye Kristiansand
- Planstrategien skal ikke omhandle planbehov på nivå under kommuneplanens arealdel. Dette planbehovet vurderes i den innledende og forberedende kartleggingsfase for ny arealdel.

Prosjektrådene, der også fagforeningsrepresentanter inngår, har gjennomført det faglige kartleggingsarbeidet på tvers av de tre kommunene, og har vært sentrale i å spille inn planbehovet. Det er ikke lagt opp til medvirkning og allmenne debatter i arbeidet med planstrategien som i hovedsak gjelder å drøfte om det er behov for en plan og ikke om ønsket utvikling. Den brede medvirkningen er desto viktigere og må heller styrkes i planprosessene når det er en reell plan som skal utarbeides.

Innhenting av lovpålagte synspunkter definert som samarbeid fra statlig og regionale instanser og nabokommuner har blitt gjennomført gjennom orienteringsmøte i regionalt planforum ved oppstart av arbeidet og ved at alle har fått tilsendt administrasjonens forslag til planstrategien på høring i god tid før den behandles av fellesnemnda og kunngjøres i 30 dager. Høringsfrist er satt til 28.1.2019.

Til grunn for arbeidet er det utarbeidet et felles utfordringsbilde for nye Kristiansand, inkludert en overordnet sammenstilling av folkehelseoversikt for Søgne, Songdalen og Kristiansand, slik Folkehelseloven stiller krav om. Dette følger vedlagt. Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) og Klimatilpasningsstrategi for nye Kristiansand er utarbeidet parallelt, og er koordinert med arbeid med felles planstrategi. Disse er til behandling i fellesnemndas møte 18.12.2018.

Vurdering

Dette er første planstrategi for nye Kristiansand. Administrasjonen har valgt å beskrive en del av temaene mer omfattende enn en ville ha gjort om en ikke stod foran en sammenslåingsprosess. Dette begrunnes med at en ønsker å etablere et felles kunnskapsgrunnlag om et mer nyansert utfordringsbilde/utviklingstrekk og for å få kjennskap til ulikheter og likheter i de tre kommunens gjeldende planverk. I tillegg foreslås det en ny praksis, inkludert medvirkningsstrategi, for planarbeid i den nye kommunen.

Vurdering av planbehovet for nye Kristiansand er basert på:

- Fellesnemndas mål og visjoner for ny kommune
- Status og erfaringer med kommunal planstrategi i de tre kommunene
- Planstatus i de tre kommunene med en særlig fokus på planoppgaver som er vesentlige å ha på plass i en tidlig fase i ny kommune
- Nasjonale og regionale rammer for planlegging og ønske om en mer effektiv planlegging
- Nye Kristiansands utfordringsbilde, der det er vist til vesentlige endringer som krever nye grep
- Ressurssituasjonen i en tid der en både skal håndtere drift av tre kommuner og samtidig bygge en ny kommune
- Nasjonale og regionale føringer som indikerer behov for å endre gjeldende planer eller å utarbeide nye

Det har vært krevende å få oversikter og koordinere planbehovet på tvers av tre kommuner samtidige som mye annet skal kartlegges og legges på plass for en ny kommune. En oversikt over gjeldende planer i de tre kommunene er vedlagt.

Etablering av nye Kristiansand kommune er ressurskrevende, og en viktig premis for arbeidet har vært at arbeidet med planstrategi ikke bør gjøres mer omfattende enn nødvendig. Det må balanseres godt mellom «må-» og «bør-oppgaver».

I en knapp ressurssituasjonen vil ressursbruk til ny samfunnsdel måtte prioriteres foran arbeidet med andre samfunnsplaner som ikke er lovpålagt eller er helt vestlig for å sikre felles forvaltning og tjenestetilbud fra oppstart av ny kommune.

En ny kommune krever likevel felles strategi og forvaltningspolitikk på en rekke områder. For noen områder er det viktig å få på plass planer som gir tydelige føringer for utvikling og felles forvaltning så tidlig som mulig. Det vil derfor være nødvendig å prioritere en del flere planoppgaver i den første planstrategien for nye Kristiansand enn ved en vanlig revisjon. Kristiansand er en viktig part i utarbeidelsen av regionale planer og strategier. Fylkeskommunen anmoder kommunen om å sette av ressurser til å kunne bidra inn i planarbeidet. Denne ressursbruken er det tatt høyde for i vurderingen av kommunalt planbehov.

Kapittel 8 gir en nokså detaljert vurdering av behovet for og en plan for arbeidet med ny kommuneplan. Dette for å tydeliggjøre at mye av innholdet i gjeldende kommuneplaner kan videreføres og samordnes og for å lette arbeidet med planprogrammet når arbeidet starter opp.

Kapittel 9 er omfattende og drøfter og beskriver behovet for øvrig planarbeid strukturert etter fellesnemndas mål for ny kommune.

Kapittel 10 oppsummerer og anbefaler et samlet program for arbeid med ny kommuneplan og igangsetting og prioritering av andre planoppgaver i perioden 2019-2023 for nye Kristiansand.

Anbefaling

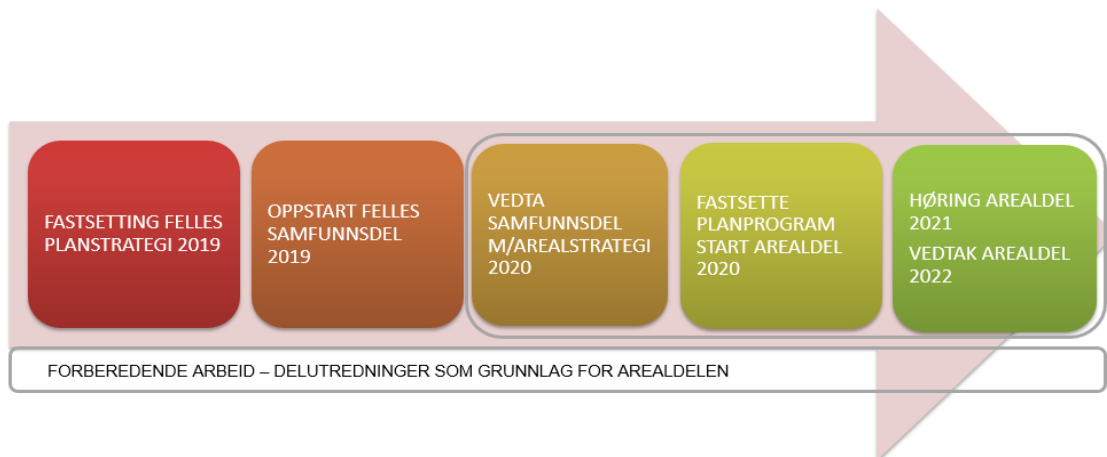
Kommuneplan for nye Kristiansand

Samfunnsdelen er kommunens viktigste strategisk verktøy for å samordne samfunnsmålene og ambisjonene for nye Kristiansand. Det anbefales at kommuneplan for nye Kristiansand blir utarbeidet i planperioden i to faser:

- Samfunnsdelen med overordnet arealstrategi utarbeides og vedtas innen sommeren 2020.
- Deretter lages arealdelen i tråd med ny samfunnsdel, med vedtak innen 2022

Samfunnsdelen har en viktig rolle som verktøy for bedre og mer helhetlig planlegging for en bærekraftig samfunnsutvikling, strategisk styring, politisk styring og medvirkning. Skal samfunnsdelen ha en slik rolle for det nye bystyret, forutsetter det at samfunnsdelen utarbeides uavhengig av arealdelen og blir vedtatt så tidlig som mulig i perioden. Dokumentet vil da kunne bli et viktig strategidokument som kan gi en tydelig retning for politiske prioriteringer og ønsket utvikling.

Revisjon av arealdelen trenger mer prosessetid og vil ikke kunne ha så rask framdrift som det må stilles krav til for samfunnsdelen som skal levere mål til økonomiplanen tidlig i bystyreperioden. I tråd med bestemmelser ved kommunesammenslåing vil gjeldende arealdeler i de tre kommunene videreføres som kommunedelplaner for henholdsvis Søgne, Songdalen og Kristiansand fra 1.1.2020. Disse vil gjelde inntil ny arealdel er vedtatt. Målet er likevel å få vedtatt en ny arealdel for den nye kommunen så raskt det er mulig. Nye Kristiansand er best tjent med at bystyret i den nye kommunen ser arealene i sammenheng og utvikler en arealpolitikk tilpasset de utfordringene og mulighetene som den nye kommunen vil stå ovenfor. Dette gjøres best med en helhetlig vurdering av viktige tema som demografisk utvikling, oppfølging av målet om nullvekst i personbiltrafikken, lokalisering av nærings- og boligområder, utvikling av en senterstruktur som bygger opp under fellesnemndas mål for tjenestetilbudet i den nye kommunen, klimatilpasning, risiko – og sårbarhet m.m. Det foreslås derfor at en i ny samfunnsdel også avklarer en overordnet arealstrategi som har sammenheng med samfunnsmålene og kan gi en tydelig retning for arbeidet med ny arealdel. Ny arealdel vil da bygge på en samfunnsdel med arealstrategi for hele den nye kommunen. Arealstrategien vil danne grunnlag for planprogrammet for den nye arealdelen, og vil samtidig sikre politisk forankring av overordnet arealpolitikk. Planstrategien anbefaler følgende plan og prosess for arbeidet:

1. Det meldes oppstart av arbeid for ny samfunnsdel med overordnet arealstrategi. Planprogrammet gjøres tydelig og kortfattet og bygger på vurderinger og rammer for planarbeidet for nye Kristiansand i vedtatt planstrategi. Planarbeidet skal være ferdig slik at det er førende for handlingsprogram/økonomiplanperioden 2021-2024 og felles boligprogram for nye Kristiansand, før sommeren 2020.
2. Planarbeidet samordnes både når det gjelder prosess og innhold med oppstart av andre strategiske planer i samme tidsperiode. Dette gjelder f.eks. felles planarbeid for ny kultur-klima-, frivillighets- folkehelse- og innovasjonsstrategi.
3. Parallelt igangsettes det et forberedende kartleggingsarbeid for en ny og samlet arealdel for nye Kristiansand slik at en har grundig og god kjennskap til ulikheter, styrker og svakheter ved de tre kommunenes gjeldende arealplaner.
4. Etter at ny samfunnsdel med overordnet arealstrategi er vedtatt meldes det oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel for nye Kristiansand med vedtak innen 2022. Vedtatt samfunnsdel med overordnet arealstrategi vil være førende for arbeidet.
5. I tråd med bestemmelser ved kommunesammenslåing vil gjeldende arealdeler i de tre kommunene videreføres som kommunedelplaner for henholdsvis Søgne, Songdalen og Kristiansand fra 1.1.2020. Disse vil gjelde inntil ny arealdel er vedtatt.
6. For å styre utviklingen i ønsket retning, i tråd med ny arealstrategi, før det foreligger ny arealdel, vil kommunen benytte felles boligprogram og planlegging i kommunal regi mer aktivt. I tillegg vil ny arealstrategi legges til grunn ved vurdering av planinitiativ etter ny forskrift om behandling av private planforslag (kgl.res. 8. desember 2017).
7. Etter at bystyret har vedtatt samfunnsdel med ny arealstrategi fremmes det i tillegg en prinsipp sak til bystyret som nærmere redegjør for hvordan forholdet mellom ny overordnet arealstrategi og gjeldende arealplaner kan håndteres.

Andre samfunnsplaner i perioden

Planstrategien løfter en rekke temaområder for planleggingen som er viktig for å bygge ny kommune som må og bør prioriteres i 2019 og 2020 (se kapittel 9 og 10.2). Planarbeid som startes opp for nye Kristiansand i 2019 vil kreve omfattende organisering på tvers av de tre kommunene. På grunn av ressursituasjonen i en krevende tid bør de planoppgavene som prioriteres i 2019 forbeholdes arbeid med samfunnsdelen eller planer som må være på plass fra 1.1.2020.

En rekke av de andre planoppgavene som skulle vært ønskelig å starte opp allerede i 2019 foreslås først å samordnes i arbeidet med ny samfunnsdel. Dette gjelder bl.a. temaplaner for klima, folkehelse, kultur og innovasjon. Dette vil være viktige tema også for samfunnsdelen som vil bli førende for oppfølgende planer. Temaene kan da først drøftes overordnet i kommuneplanprosessen og 2019 kan videre benyttes til å forberede og rigge arbeidet for oppfølgende planprosesser.

Planer som er vist for perioden 2021-2023 er forutsatt at bystyret for nye Kristiansand prioriterer nærmere i forbindelse med vedtak av handlingsprogrammet/økonomiplanen 2021-2024.

Følgende overordnede strategiplaner for Kristiansand foreslås å gjøres gjeldende for hele nye Kristiansand:

- Krimforebyggende plan; Sammen om en tryggere hverdag (bred strategisk tilnærming)
- Strategi for likestilling, inkludering og mangfold; Det er mennesker det handler om (omhandler både kommunen som samfunn og organisasjon)
- Universitetsbyen Kristiansand – med kultur for samskaping (Søgne og Songdalen har deltatt i arbeidet)

Programleder anbefaler fellesnemnda å kunngjøre forslag til planstrategi med tilhørende vedlegg i 30 dager.

For å sikre at prioriteringene for 2019 følges opp må det tas høyde for dette i budsjett for nye Kristiansand 2019. Ressurser til prioriterte planoppgaver fra 2020 avklares nærmere i økonomiplan for nye Kristiansand 2020-2023.

Punkt 56/18: Justering av politidistriktenes indre organisering som følge av kommunereformen

Bilag

Vedtak arbutv, 11122018, Sak 54/18, Justering av politidistriktenes indre organisering som følge av kommunereformen

1 Saksprotokoll Songdalen formannskap 28.11.18

4 Høringsdokument strukturendring som følge av kommunereform

2 Saksprotokoll Søgne kommunestyre 22.11.18

3 Saksprotokoll Kristiansand kommune 5.12.2018

Dato 4. desember 2018
 Saksnr.: 201816523-3
 Saksbehandler Johanne Marie Benitez Nilsen

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

11.12.2018
 18.12.2018

Justering av politidistriktenes indre organisering som følge av kommunereformen

Sammendrag

Politimesteren i Agder foreslår å endre organiseringen for Søgne og Songdalen lensmannsdistrikt. Årsaken er kommunereformen som medfører endringer for politiet. Politiloven fordrer at det er ett lensmann- og politistasjonsdistrikt per kommune. Det innebærer en sammenslåing av lensmannsdistriktet i Søgne og Songdalen og politistasjonsdistriktet i Kristiansand. Anbefalt forslag fra politimesteren er derfor at Søgne og Songdalen lensmannskontor organiseres på lik linje med Kristiansand politistasjon i et nytt og utvidet Kristiansand politistasjonsdistrikt. Programleder vurderer det som positivt at politistasjonsdistriktet sammenfaller med kommunens grenser og harmonerer med kommunens sammenslåingsprosess og intensjonen om å skape én felles kommune.

I den fremtidige organiseringen av Søgne og Songdalen lensmannskontor er programleder opptatt av at kvaliteten i leveransen som Søgne og Songdalen har i dag skal være minst like god etter strukturendringen. Dersom politimesteren vurderer at det er gjennom alternativ 1 at kvaliteten og leveransen best sikres for Søgne og Songdalen, støtter programleder politimesterens anbefaling om fremtidig organisering av kontoret. Programleder er videre opptatt av at strukturendringen i politiet sørger for et mer synlig politi for hele nye Kristiansand både i byen og i områdesentraene. Et mer tilstedeværende og tilgjengelig politi vil kunne bidra til å gi innbyggere en bedre hverdagsberedskap og til å gi innbyggerne den tryggheten de har grunn til å forvente.

Programleder anbefaler at det innledes et samarbeid med politiet om hvordan det forebyggende arbeidet knyttet til kriminalitetsforebygging lokalt skal organiseres i nye Kristiansand. Programleder støtter derfor politimesterens anbefaling om å komme tilbake til hvordan organiseringen av politikontaktene skal være når nye Kristiansand har avklart organiseringen av det forebyggende arbeidet.

Saken har vært til behandling i de tre gamle kommunene. Saksprotokoller ligger vedlagt.

Forslag til vedtak

- 1) Fellesnemnda støtter politimesterens forslag om videreføring av Søgne og Songdalen lensmannskontor som ett av to tjenestesteder i Kristiansand politistasjonsdistrikt

- 2) Fellesnemnda støtter politimesterens anbefaling om å komme tilbake til hvordan organiseringen av politikontaktene skal være når Nye Kristiansand har avklart organiseringen av det forebyggende arbeidet. Programleder bes om å innlede et samarbeid med politiet om hvordan det forebyggende arbeidet knyttet til kriminalitetsforebygging lokalt skal organiseres i Nye Kristiansand.

Camilla Dunsæd
Programleder

Vedlegg:

1. Saksprotokoll Songdalen Formannskap, 28.11.2018
2. Saksprotokoll Søgne Formannskap,
3. Saksprotokoll Kristiansand Formannskap, 5.12.2018
4. Høringsdokument – strukturendringer som følge av kommunereformen, 28.9.2018

Bakgrunn for saken

Stortingets beslutning om endret kommunestruktur har fått betydning for inndelingen av lensmanns- og politistasjonsdistrikt og namsmannsdistrikt i Agder. Kristiansand kommune har mottatt et høringsnotat med forslag til justering av politidistriktets indre organisering i Agder politidistrikt. Politimester i Agder foreslår å endre organiseringen av Byremo lensmannskontor, samt Søgne og Songdalen lensmannsdistrikt. Politimesteren fastslår i høringsnotatet at Søgne og Songdalen lensmannskontor skal bestå som lensmannskontor. Politimesteren skisserer ulike alternative organiseringsformer for Søgne og Songdalen lensmannskontor hvor alle innebærer en videreføring av kontoret men med ulik grad av tilknytning til politistasjonen i Kristiansand.

Agder politidistrikt har bedt de berørte kommunene og fellesnemnda om å avgi høringsuttalelse på politimesterens forslag til ny organisering innen 1.1.2019

Det legges opp til felles saksfremstilling med politisk behandling i de tre kommunene i november og behandling i fellesnemnda 18.12.18. Kristiansand kommune har fått i ansvar å utforme en felles saksfremstillingen.

Nærpolitireformen – strukturendringen

Politiet har de siste årene gjennomgått et omfattende reformarbeid gjennom nærpolitireformen. Det har medført en strukturendring på fire nivåer i politiet¹:

- Nivå 1) Politidistrikt,
- Nivå 2) Geografisk driftsenhet,
- Nivå 3) politistasjonsdistrikt, lensmannsdistrikt (tjenesteenhet)
- Nivå 4) lensmannskontor, politistasjon (tjenestested)

Med *tjenestested* menes kontorstedet hvor politiet yter tjenester til publikum (lokasjon/avdeling). *Tjenesteenheter* referer til lensmanns- eller politistasjonsdistrikt og kan inneholde flere tjenestesteder. *Geografiske driftsenhet* kan omfatte flere tjenesteenheter og tjenestesteder.

Geografiske driftsenheter utgjør politidistriktets tyngdepunkt med hensyn til tjenesteproduksjon og ressurser. Lederen av geografisk driftsenhet har det overordnede ansvaret for politioppgavene innenfor et geografisk område og har ansvar for å lede og koordinere ressursene ved de underlagte tjenestestedene (rammer og retningslinjer for nye politidistrikter).

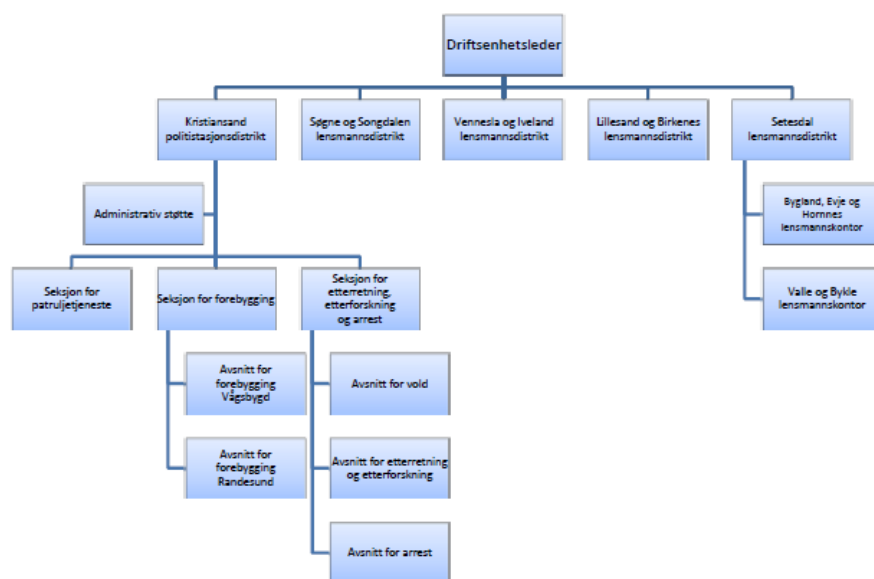
---

¹¹ Programleders definisjoner av nivåinndelinger

Agder politidistrikt utgjør i dag ett av 12 nye politidistrikter som ble etablert med virkning fra 1.1.2016. Gjennom reformarbeidet ble det våren 2017 vedtatt ny struktur for Agder politidistrikt med nye inndelinger av geografiske driftsenheter (nivå 2), lensmanns- og politistasjonsdistrikt (nivå 3), samt tjenestesteder (nivå 4). Dette medførte en reduksjon fra fire til tre geografiske driftsenheter og fra 25 til 11 lensmanns- og politistasjonsdistrikter. I politidirektoratets vedtak ble det besluttet å beholde både Søgne og Songdalen lensmannsdistrikt og Kristiansand politistasjonsdistrikt som to separate tjenesteenheter i den nye Midtre Agder driftsenhet sammen med tre andre lensmannsdistrikter (Vennesla og Iveland lensmannsdistrikt, Evje og Hornes og Bygland lensmannsdistrikt, og Valle og Bykle lensmannskontor).

Figur 1 (Politiet.no)

Midtre Agder driftsenhet

Forslag til endring for Søgne og Songdalen lensmannskontor

I dag er Søgne og Songdalen lensmannsdistrikt et eget lensmannsdistrikt (tjenesteenhet) med eget lensmannskontor (tjenestested) for Søgne og Songdalen steds plassert på Brennåsen i Songdalen kommune. I høringsnotatet viser politimesteren til at lensmanns- og politistasjonsdistriktenes grenser skal følge kommunene (jf. Politiloven § 16 og § 17). Det medfører at nye Kristiansand skal ha en namsmann eller namsfogd med ansvar for hele kommunen. Det medfører også at Søgne og Songdalen lensmannsdistrikt inngår i Kristiansand politistasjonsdistrikt som en tjenesteenhet for hele nye Kristiansand. Dette er hjemlet i politiloven og er ikke gjenstand for høring i kommunene.

Midtre geografiske driftsenhet vil i fremtiden ha ansvar for 4 lensmann- og politistasjonsdistrikter i stedet for 5, som er skissert i figuren over. Politimesteren fastslår at Søgne og Songdalen lensmannskontor videreføres som kontor. Lensmannskontoret skal fortsatt levere polititjeneste slik politidistriktet tidligere har lovet innbyggerne i de berørte kommuner når kommunereformen er gjennomført. Med unntak av namsmannsfunksjonen skal kontoret inneholde de samme oppgavene og ledes av en lensmann. Det planlegges at politiet fortsatt skal ha saksbehandlere innenfor den sivile rettspleien steds plassert på Søgne og Songdalen lensmannskontor (jf. Høringsnotatet 28.9.2018).

To alternative løsninger til høring:

Det vises i høringsnotatet til fire ulike alternative organiseringsformer med ulik grad av tilknytning til Kristiansand politistasjon. Det er imidlertid kun to alternativer som politimesteren anser som reelle og ønsker en høring på. Det som skiller disse to alternativene er om Søgne og Songdalen lensmannskontor skal organiseres på lik linje med Kristiansand politistasjon eller om det skal organiseres som en seksjon under Kristiansand politistasjon på linje med andre seksjoner i politistasjonen. I følge politimesteren vil dette ha en betydning for hvilken ledergruppe lensmannen da vil være deltaker i.

Forslagene er som følger:

1) Søgne og Songdalen lensmannskontor inngår i Kristiansand politistasjonsdistrikt som ett av to tjenestesteder. Kristiansand politistasjon ledes av politistasjonssjef og driftsenhetsleder, mens lensmannskontoret i Søgne og Songdalen videreføres som en organisatorisk enhet på linje med Kristiansand politistasjon. Leder av lensmannskontoret videreføres med ansvar for polititjenesten på tilnærmet samme nivå som i dag, og inngår i driftsenhetens ledergruppe.

2) Søgne og Songdalen lensmannskontor inngår i Kristiansand politistasjonsdistrikt som en organisatorisk enhet på linje med seksjonene ved Kristiansand politistasjon. Leder av lensmannskontoret videreføres med ansvar for polititjenesten, men ikke på nivå som i dag. Leder vil med dette alternativet inngå i ledergruppen til Kristiansand politistasjonsdistrikt, men ikke i driftsenhetens ledergruppe.

Anbefalt forslag fra politimesteren innebærer at Søgne og Songdalen lensmannskontor videreføres som kontor på linje med Kristiansand politistasjon i Kristiansand politistasjonsdistrikt (alternativ 1). Det begrunnes i høringsnotatet at dette alternativet sikrer best tilstedeværelse av polititjenester for innbyggerne i berørte områder. Forslaget innebærer ifølge politimesteren minst mulig endringer i forhold til det som er besluttet i en helhetlig modell for Agder politidistrikt i Nærpolitireformen

Programleders vurdering

I høringsnotatet legger politiloven opp til at det kun skal være ett lensmann- og politistasjonsdistrikt per kommune – altså én tjenesteenhet per kommune. Det betyr en opprettelse av et nytt og utvidet politistasjonsdistrikt i Kristiansand som inneholder Søgne og Songdalen lensmannskontor samt Kristiansand politistasjon. Kristiansand politistasjonsdistrikt blir steds plassert i Kristiansand sentrum og i Søgne/Songdalen (Brennåsen) som to separate lokasjoner (nivå 4). Programleder vurderer det som positivt at politistasjonsdistriktet sammenfaller med kommunens grenser og harmonerer med kommunens sammenslåingsprosess og intensjon om å skape én felles kommune. Det at én kommune ikke er delt mellom to ulike tjenesteenheter vurderer programleder som naturlig og vil bidra til mer effektiv samhandling på et overordnet nivå.

Politimesteren forsikrer gjennom høringsnotatet at Søgne og Songdalen lensmannskontor skal videreføres med samme oppgaveportefølje som i dag (med unntak av namsmannsfunksjonen) og med lensmannen som overordnet leder for kontoret. Hvorvidt lensmannskontoret skal organiseres på lik linje eller under Kristiansand politistasjon handler, slik programleder vurderer det, ikke om leveransen til kontoret men om lensmannens myndighet i den videre organiseringen. Allerede er lensmannens rolle endret ved at namsmannsfunksjonen er lagt til politistasjonsdistriktet i Kristiansand. Det er politistasjonssjefen i Kristiansand som også leder Kristiansand politistasjonsdistrikt og er overordnet leder for den Midtre geografiske driftsenheten - og vil være lensmannens nærmeste overordnet uavhengig av organiseringsform.

I den fremtidige organiseringen av Søgne og Songdalen lensmannskontor er programleder opptatt av at kvaliteten i leveransen som Søgne og Songdalen lensmannskontor har i dag skal være minst like god etter strukturendringen. Dersom politimesteren vurderer at det er

gjennom alternativ 1 at kvaliteten og leveransen best sikres for Søgne og Songdalen, støtter programleder politimesterens anbefaling om fremtidig organisering av kontoret.

Programleder viser til at det tidligere er foretatt beslutning om at politiet gjennom nærpoltireformen i større grad skal omgjøre kontortjeneste til patruljetjeneste og synlig tilstedeværelse. Dette har allerede fått betydning for politistasjonenes og lensmannskontorenes måte å utføre den operative polititjenesten på. Det er operasjonssentralen i politidistriktet som sikrer at oppdrag løses etter prioritering og behov i hele politidistriktet uavhengig av hvor lensmannskontoret og politistasjonen ligger.

I høringsnotat om effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder datert 14/10 – 2016 skal strukturendring i politiet blant annet føre til følgende:

Politipatruljene skal være tilstede for befolkningen der befolkningen er og utgjør politidistriktet døgntilgjengelige grunnberedskap. Patruljene skal yte rask respons med god service og kvalitet i nært samspill med befolkningen og samfunnets aktører. Mer politiarbeid skal kunne utføres av den enkelte politipatrulje på stedet ikke minst for å oppnå en mer effektiv oppklaring av saker. Større innsats på stedet vil kunne lette arbeidet og frigjøre kapasitet og antas å kunne gi en bedre polititjeneste overfor innbyggerne for eksempel ved at vitner kan avgi forklaring på stedet fremfor å møte til avtale senere

Programleder er opptatt av at strukturendringen i politiet sørger for et mer synlig politi for hele nye Kristiansand både i byen og i områdesentraene. Et mer tilstedeværende og tilgjengelig politi vil kunne bidra til å gi innbyggere en bedre hverdagsberedskap og til å gi innbyggerne den tryggheten de har grunn til å forvente.

Når det gjelder det forebyggende arbeidet er samarbeid mellom kommunale enheter og lokalt politi avgjørende. Nærpoltireformen er opptatt av å styrke det kommunale samarbeidet og har forebygging som en primærstrategi for politiet. Det er derfor opprettet såkalte politikontakter som har ansvar for hver kommune. Politikontaktene skal utgjøre *tjenesteenhetsleders daglige kontaktledd med kommunene og rådgiver innen kriminalitetsforebyggende virksomhet. Politikontakten skal følge opp at politiet har nødvendig kontakt med kommunene som tilhører tjenesteenheten, og har ansvar for at anbefalinger i SLT og politiråd følges opp i politidistriktet* (rammer og retningslinjer for nye politidistrikter).

Samarbeidet mellom politi og kommune er særlig formalisert gjennom SLT-ordningen og politirådet. Politirådet er et strategisk samarbeid mellom lokalt politi og kommunal myndighet hvor målet er å bidra til å samvirke om kriminalitetsforebygging og trygghet i lokalsamfunnet. I hver av de tre kommunene i nye Kristiansand er det etablert en SLT-koordinator. Målet med SLT-modellen er å samordne rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak slik at kommunens barn og unge skal få riktig hjelp til riktig tid. Modellen skal sørge for å koordinere kunnskap og ressurser mellom politi, relevante kommunale enheter og andre samarbeidsinstanser. Lokal kunnskap og kjennskap til nærmiljø er avgjørende viktig for denne funksjonen. Hvordan dette organiseres i nye Kristiansand vil programstyret komme tilbake til, men programleder er opptatt av at det også i nye Kristiansand vil være kommunale kriminalitetsforebyggere/SLT-koordinatorer som har fokus på nærmiljøarbeid i samarbeid med politiet. Programleder støtter politimesterens anbefaling om å komme tilbake til hvordan organiseringen av politikontaktene skal være når nye Kristiansand har avklart organiseringen av det forebyggende arbeidet. Programleder anbefaler at det innledes et samarbeid med politiet om hvordan det forebyggende arbeidet knyttet til kriminalitetsforebygging lokalt skal organiseres i nye Kristiansand. Programleder i Kristiansand forutsetter at politi og nye Kristiansand finner gode og hensiktsmessige måter for å ivareta samhandlingen som inkluderer et nærmiljøperspektiv. Det fordrer at politistasjonsdistriktet utpeker dedikerte kontaktpersoner som har kjennskap til lokalmiljøet og som skolene, barnevern og fritidsklubber kan samarbeide med. Uavhengig av hvordan dette løses er programleder opptatt av følgende kvaliteter:

- Alle skolene har en dedikert politikontakt som kjenner skolen og lokalmiljøet som skolen er lokalisert i.
- Politiet er en samtalepartner for rektor og sosiallærer rundt bekymring knyttet til enkeltelever eller miljøer som utvikler seg negativt.
- Politiet er en ressurs for skolen i forhold til temadager, forebyggende arbeid, etc.
- Skolene kan forholde seg til et begrenset antall personer i politiet som kjenner konteksten de skal operere i.
- Politiet deltar i kjernegrupper lokalt
- Politiet samarbeider om ungdoms kontrakter og oppfølgingsteam for unge lovbrytere
- Politiet foretar bekymringssamtaler

Punkt 57/18: Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for nye Kristiansand

Bilag

Vedtak arbutv, 11122018, Sak 55/18, Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for nye Kristiansand

ROS-analyse siste versjon 10 12 18

Dato 4. desember 2018
 Saksnr.: 201828243-1
 Saksbehandler Silje Solvang

Saksgang

Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato

11.12.2018
 18.12.2018

Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for nye Kristiansand

Bakgrunn for sak

Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) skal i henhold til Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret §14 legges til grunn for kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, og oppdateres i takt med revisjon av kommuneplanen. Analysen skal kartlegge, systematisere og vurdere sannsynligheten for uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen og hvordan disse kan påvirke kommunen. Med utgangspunkt i ROS-analysen skal det også utarbeides en beredskapsplan, jf. §15, første ledd.

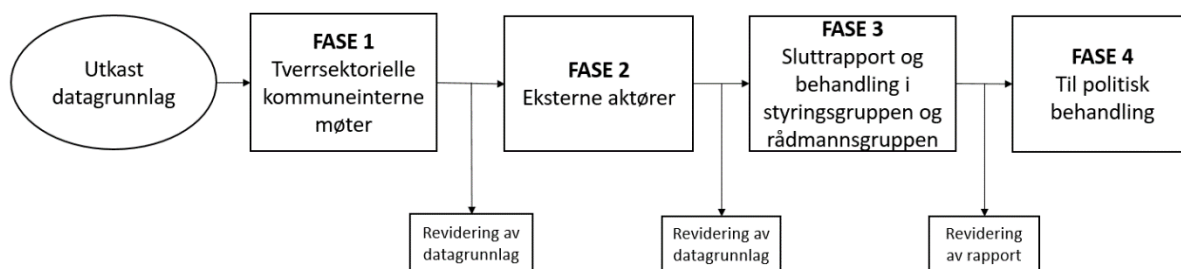
ROS-analysen skal frankres i kommunestyret, jf. Forskrift om kommunal beredskapsplikt §2, andre ledd. I forbindelse med sak 4/18 om oppstart av interkommunalt arbeid med planstrategi, vedtok Fellesnemnda også oppstart av felles ROS-analyse for nye Kristiansand. By- og kommunestyrene i de tre kommunene har også fattet vedtak om oppstart av arbeidet.

ROS-analysen skal som et minimum, jf. Forskrift om kommunal beredskapsplikt §2, tredje ledd, si noe om eksisterende og fremtidige risiko- og sårbarhetsfaktorer i kommunen, hvordan risiko og sårbarhet utenfor kommunens geografiske området kan ha betydning for kommunen, avhengigheter, kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet når det utsettes for stor påkjenning og behovet for befolkningsvarling og evakuering.

Organisering av arbeidet

Arbeidet med ROS-analysen har vært organisert som et delprosjekt i nye Kristiansand. Det har vært viktig fra første stund at analysen skulle ha bred medvirkning internt i de tre kommunene og blant eksterne aktører. Det har også vært et sentralt poeng at medvirkningen skulle både favne bredde og dybde for å på best mulig måte avdekke det beste risiko- og sårbarhetsbildet og kompleksiteten. Over 100 personer har vært involvert i arbeidet med ROS-analysen fra lokalt, regionalt og nasjonalt nivå gjennom en flere kanaler. Etter kartlegging av informanter og bidragsytere ble det invitert til arbeidsmøter for drøfting og innhenting av data.

Arbeids- og medvirkningsprosessen har vært som følgende:

For å spare tid og antall møter slo vi sammen fase 1 og 2 når det var hensiktsmessig.

Hovedfunnene

ROS-analysen har tatt for seg 29 hendelser fordelt på fem tematiske områder; naturhendelser, kritisk infrastruktur, uønskede tilsiktede handlinger, alvorlige ulykker og helse. Hovedfunnene viser at det er størst risiko for følgende hendelser:

- Ekstremvær
- Flom
- Alvorlig hendelse på offentlig sted
- Bygningsbrann med stor spredningsfare
- Langvarig utfall av kraft og elektronisk kommunikasjon
- Samferdselsulykke på vei og jernbane
- Omfattende smitteutbrudd som rammer lokalt

Risikoen er hovedsakelig knyttet til fare for liv og helse og forstyrrelser i dagliglivet, men med bygningsbrann er det stor risiko for kulturmiljø (verneverdige områder). Analysen viser at det er mange av hendelsene som kan medføre både befolkningsvarsling og evakuering, noe som viser at kommunen må ha planverket på plass og oppdatert til enhver tid.

Den største sårbarheten som er avdekket er den økende avhengigheten mellom samfunnskritiske funksjoner og kritisk infrastruktur. Nye Kristiansand har stort fokus på digitalisering av tjenester. Det medfører økt avhengighet til kraft og mobilnettet. Kompleksiteten vokser, og det blir vanskeligere å avdekke hva som faller ut av tjenester ved lengre utfall. Og med risiko om økt ekstremværhendelser, både hyppigere og kraftigere som medfører svikt i kritisk infrastruktur, er det ingen tvil om det er sårbart.

Utfordringer med transportnettet er også avdekket som en sårbarhet. Det refererer til at det er lange og ugunstige omkjøringsveier hvis E18/E39 må stenges. Dette gjelder også for kommunale og fylkeskommunale veier. Dette kan skape store utfordringer for nødetatene, og forstyrrelser i dagliglivet for innbyggere, pendlere og forbigående trafikk.

Det videre arbeidet og oppfølging

Arbeidet med analysen har resultert i flere forslag til risikoreduserende tiltak innenfor alle de fem tematiske områdene. Arbeidet med å følge opp det vil ferdigstilles når den nye organisasjonen er satt. Det er fordi tiltakene som skal følges opp, skal settes til bestemte kommunalområder, enheter og personer.

ROS-analysen skal legge grunnlaget for den nye kommunens beredskapsplan. Arbeidet skal i likhet med oppfølging av tiltakene, ferdigstilles når organisasjonen er satt, og det er bestemt hvordan den nye kommunen ønsker å organisere beredskapsarbeidet på.

Frem til 1.1.2020 vil de tre kommunene operere som vanlig hvis ikke annet avtales, noe som innebærer at den enkelte kommune håndterer sine hendelser med sin kriseledelse. Det må avgjøres hvordan overgangen skal gjennomføres.

Forslag til vedtak

1. Fellesnemnda tar helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for nye Kristiansand til orientering.
2. Saken sendes til behandling i by- og kommunestyrene i Kristiansand, Søgne og Songdalen.

Camilla Dunsæd
Programleder

Vedlegg:
Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for nye Kristiansand

Punkt 58/18: Klimatilpasningsstrategi for Nye Kristiansand

Bilag

Vedtaksarbeid, 11122018, Sak 53/18, Klimatilpasningsstrategi for Nye Kristiansand

1 Klimatilpasningsstrategi nye Kristiansand

2 Kunnskapsgjennomgang klimatilpasningsstrategi for nye Kristiansand

Dato 5. desember 2018
 Saksnr.: 201828297-1
 Saksbehandler Kjell Langenes

Saksgang
 Arbeidsutvalg Nye Kristiansand
 Fellesnemnda (Søgne, Songdalen og Kristiansand)

Møtedato
 11.12.2018
 18.12.2018

Klimatilpasningsstrategi for Nye Kristiansand

Sammendrag

Klimaet er i endring og de potensielle konsekvensene for samfunnet er dramatiske. Ekstremvær-hendelsene som har preget Sørlandet den siste tiden kan sees i sammenheng med klimaframskrivninger, hvor været i gjennomsnitt vil bli varmere og våtere, og ekstremhendelser blir hyppigere og mer intense. De potensielle kostnadene for liv, helse og materielle verdier er betydelige, også for nye Kristiansand. Kommunen har derfor et ansvar for å ta klimaendringene på alvor og for å begrense konsekvensene for kommunen og dens innbyggere og næringsliv.

Formålet med denne strategien er å stake ut kursen for nye Kristiansand kommunes arbeid med klimatilpasning. Spesielt legger strategien grunnlaget for hvordan den nye kommuneplanens arealdel skal møte sannsynlige klimaendringer og påfølgende konsekvenser. Strategien setter kommunens klimatilpasningsmål og spesifiserer fem strategier som underbygger dette målet. Målet og strategi-områdene presenteres i figuren under.

Figur 1 Kommunens klimatilpasningsmål og underbyggende strategier

Kommunens klimatilpasningsmål er å være forberedt og tilpasset for å begrense negative konsekvenser som følge av klimaendringene. Målet betyr at kommunen både skal være forberedt på ekstremhendelser og tilpasse seg et klima i gradvis endring. Det første betyr at kommunen skal begrense konsekvensene når hendelsen inntreffer. Det andre betyr både å

begrense konsekvensene i forkant av hendelsen og å begrense konsekvensene av mer gradvise endringer, som havnivåstigning.

Der målet beskriver hvordan «vi vil ha det», beskriver strategiene overordnet hvordan «vi vil gjøre det». De fem strategiene er altså ikke mål i seg selv, men midler for å nå målet. De fem overordnede strategiene kommunen vil følge for å oppnå målet, presenteres under.

Kommunens klimatilpasningsmål er å være forberedt og tilpasset for å begrense negative konsekvenser som følge av klimaendringene. Målet betyr at kommunen både skal være *forberedt* på ekstremhendelser og *tilpasse* seg et klima i gradvis endring. Det første betyr at kommunen skal begrense konsekvensene når hendelsen inntreffer. Det andre betyr både å begrense konsekvensene i forkant av hendelsen og å begrense konsekvensene av mer gradvise endringer, som havnivåstigning.

Der målet beskriver hvordan «vi vil ha det», beskriver strategiene overordnet hvordan «vi vil gjøre det». De fem strategiene er altså ikke mål i seg selv, men midler for å nå målet. De fem overordnede strategiene kommunen vil følge for å oppnå målet, presenteres under.

Kommunens fem overordnede strategier

1	Kommunen skal tilegne seg relevant kunnskap, og forvalte, tilgjengeliggjøre og formidle kunnskapen på tvers av sektorer i kommunen og utad.
2	Kommunens klimatilpasningsarbeid skal preges av god innbyggerdialog.
3	Klimatilpasning skal integreres i kommunens planer og virksomhet.
4	Kommunen skal være en pådriver for et tett og godt samarbeid med relevante offentlige og private aktører.
5	Klimatilpasningsarbeidet i kommunen skal legge samfunnsøkonomiske prinsipper til grunn.

Forslag til vedtak

1. Klimatilpasningsstrategien legges til grunn for nye Kristiansands klimatilpasningsarbeid. Programleder utarbeider handlingsplan for klimatilpasningsstrategien når organisering på nivå to og tre for nye Kristiansand er avklart.

Camilla Dunsæd
Programleder

Vedlegg:

1. Klimatilpasningsstrategi for nye Kristiansand
2. Kunnskapsgjennomgang klimatilpasningsstrategi for nye Kristiansand

Bakgrunn for saken

Kristiansand kommune fikk våren 2017 tilskudd til å lage klimatilpasningsstrategi. Etter Stortingets vedtak om å slå sammen kommunene, fikk Søgne og Songdalen tilsvarende tilskudd på 350.000 kr for å gjøre kartlegging i disse kommunene og utarbeide en felles klimatilpasningsstrategi for nye Kristiansand. Menon og underleverandør Sweco som var engasjert av Kristiansand, fikk etter anbud også jobben for Søgne og Songdalen.

Arbeid med klimatilpasningsstrategi for «gamle» Kristiansand kommune ble satt på vent inntil kartleggingen i Søgne og Songdalen var gjennomført. Etter sommeren 2018 har det vært

gjennomført to arbeidsmøter med representanter fra alle tre kommunene. Resultatet av dette arbeidet er et forslag til klimatilpasningsstrategi for nye Kristiansand kommune.

«Klimatilpasning handler om vurderinger og tiltak for å tilpasse natur og samfunn til effektene av nåværende eller framtidig klima, for å forebygge mot uønskede virkninger eller dra nytte av fordelene» (IPCC 2007, miljostatus.no). Formålet med strategien er å stake ut kursen for nye Kristiansand kommunes arbeid med klimatilpasning. Dette legger spesielt grunnlaget for hvordan den nye kommuneplanens arealdel skal møte sannsynlige klimaendringer og påfølgende konsekvenser.

Klimatilpasningsstrategien og overordnet ROS-analyse er viktige grunnlagsdokumenter for vurderinger i planstrategien.

De tre kommunene står som formelle søkere og har fått tilskuddene fra Miljødirektoratet, og det vil være naturlig at klimatilpasningsstrategien forankres i de tre kommunestyrene, på samme måte som planstrategien og ROS-analysen. Det anbefales også at planstrategi, ROS-analyse og klimatilpasningsstrategi fremmes politisk i samme møte for slik å tydeliggjøre sammenhengen mellom de tre dokumentene.

Innen rammen for tilskuddet er det rom for å utarbeide en konkret handlingsplan. Prosjektgruppa ønsker å avvente tilsetning på nivå to og tre i nye Kristiansand slik at de lederne som skal følge opp handlingsplanen blir involvert i utarbeidelsen av denne. Kommunene har frist til 1.mai med å rapportere til Miljødirektoratet